

DOMOLJUB

Izbaja vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 00 vin., za Ameriko in druge tuje države 4 K 00 vin.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvo „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravništvo „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Štev. 32.

V Ljubljani, dne 6. avgusta 1908.

Leto XXI.

Za uboge živinorejce.

Poroča dr. Evgen Lampe.

Huda suša je letos ožgala naše travnike in pašnike. Po celi deželi je stiska živinorejcev velika, kajti pred njimi stoji grozeče vprašanje: kako prehraniti živino čez zimo? Večina živinorejcev si pa mora odgovoriti, da jim nikakor ne zadošča pridelana krma in da so prisiljeni živino prodati.

Vsled tega je cena živini silno padla. Gotovi ljudje to izkoriščajo in tlačijo ceno še bolj, da bi izželi ubovega kmeta. Cena živini je šla dol, cena mesu pa se je držala, in nekatere občine so mesarje prisilile, da morajo za nekaj krajcarjev ceneje prodajati meso. Pa to kmeta bore malo tolaži. Zdaj, ko mora kmet živino prodajati, ji je cena nizka, spomladi, ko bo kupoval, pa bo živina neizmerno draga. V gospodarstvu je vedno tako valovanje, da če se nagne tehničar enkrat preveč na eno stran, udari potem tembolj na drugo stran. Le škoda, da dobi vedno revež po glavi.

Bila je takoj misel ljudskih zastopnikov, kako živinorejcem pomagati. Gospodarska zveza je precej živine vzela iz dežele za vojaštvo, a cen izboljšati Gospodarska zveza zato ne more, ker jo vojna uprava pri cenah silno pritiska in ji ne da duška; tudi more Gospodarska zveza le določeno število sproti vzeti. Po vrhu se je pa še oglašil ogrski trgovinski minister Košut pri vojnem ministru in je ugovarjal, da bi se po Gospodarski zvezi vsa klavna živina za Polo vzela iz Kranjske in je zahteval, da morajo eno tretjino dati Mažari, v razmerju skupnega davka. Mažar pa pri nas vedno zmaga in je tudi tu zmagal.

V marsikaterem kraju so prišli živinorejci v tako stisko, da so sklenili sami zaklati svojo živino. Deželni odbor je sklenil, da v tistih okrajih, v katerih ima de-

žela v zakupu pobiranje užitnine od mesa, dežela povrne svoj del onim živinorejcem, ki dokažejo, da so bili po stiski prisiljeni zaklati svoje živinče. Taki kmetje naj vložijo prošnjo pri deželnem odboru. Na naše vprašanje je tudi deželna vlada izjavila, da v tem slučaju, če gospodar zakolje svoje lastno živinče in proda meso, ta ne spada pod obrtni zakon, ampak je kmetu prosto, ker on le v denar spravlja svoj lastni gospodarski pridelek.

Pa to je šele zadnje obupno sredstvo, ki se ga naj kmet nikar ne poslužuje brez skrajne sile. Mi moramo gledati, da ohranimo svojo živinorejo. Marsikatera mlekarna bi bila prisiljena, da ustavi svoje delovanje, ako se ne dobi pomoč.

Ponavadi so se pomoči delile v denarju, a take podpore niso mnogo prida. Saj vemo, kako se godi, kadar se dele podpore v denarju. Kdor je potreben, ponavadi nič ne dobi, nekateri pa v hranilnico nese; toliko, da bi mu zaleglo, pa nobeden ne dobi. Poizveduje se po žandarjih, ti pa tudi vsega ne vedo.

Zato se je predlagalo, da če bi dala država letos kaj podpore po suši prizadetim živinorejcem, da bi se dala v blagu. Nakupilo naj bi se seno drugod v velikih množinah in pripeljalo na Kranjsko. Tukaj naj bi se dalo ubogim kmetom po znižani ceni. Denarna pomoč itak ne bi pomagala, ker se daleč naokoli seno ne dobi in si ga posameznik tudi kupiti ne bi mogel.

Pri deželni vladi smo bili sklicani v posvete zastopniki dežele in gospodarskih združenj. Prošnja, ki smo jo poslali poljedelskemu ministru, se je opirala na ogromno škodo, ki se da približno izračunati. Primanjkuje letos na krmi v Kranjski deželi v primeri z drugimi leti za več kot 15.000 vagonov, če računamo vagon po 100 kvintalov (1 kvintal = 100 kg). Prosili smo, da nam pomore država s tem, da nakupimo za prvo silo 4000 vagonov sena in

ga prodamo po znižani ceni, recimo 6 K kvintal, država pa doplača razliko z dnevno ceno.

Koliko bi to znašalo? Če računamo, da znaša danes seno iz tujine postavljeno na katerikoli kranjsko železniško postajo 12 K, bi država doplačala pri vagonu 600 kron, pri 4000 vagonih pa 2.400.000 K. To je pa že ogromna vsota, ki je nismo dosegli; za sedaj je dovolila država Kranjski deželi samo 200.000 K podpore za nabavo sena.

Kaj je to med tolikanj? lahko vzkliknemo. Računamo, da je na Kranjskem 210.000 glav živine in 15.000 konj. Živinče potrebuje na leto okoli 50 starih centov krme povprek (ker so všteta tudi teleta). Za konje pa treba že 80 starih centov na leto. Potemtakem je treba za našo živino in konjerejo na leto do 14 milijonov centov krme, če ne računamo ovač in prešičev, ki jih je 169.000. Ker je pa gotovo, da se je pridelalo letos vsaj za tretjino manj krme, kakor druga leta, si vsak lahko izračuna ogromni primanjkljaj.

Šele, če premišljujemo take številke, vidimo, kaka strašna nesreča za narodno gospodarstvo je slaba letina. Škoda, ki kmeta zadene, bolj zmanjša narodno premoženje, kakor katerakoli druga nesreča.

Zato pa je država sicer nezmožna, da bi popravila tako ogromno škodo, pač pa je dolžna, da olajša revščino. Država ne sme pripustiti, da bi živinoreja propadla, in zato opravičeno upamo, da je podpora 200.000 K dovoljena samo za prvo silo. Državne poslance in c. kr. deželno vlado prosimo, da kakor doslej, tudi nadalje store vse korake, da dovoli poljedelsko ministru izdatnejšo podporo. Sedaj morejo kaj dobiti samo najrevnejši. Gospodarska zveza si je že zagotovila precejšnje množine sena, za način pa, kako se bo blago razdeljevalo, je izdala c. kr. deželna vlada na županstva pozive, v katerih pravi:

Da se čim preje olajša pomanjkanje na krmi, ki je nastalo po deželi vsled suše, se bo oddalo na račun c. kr. poljedelškega ministrstva vsled ukaza z dne 27. julija t. l., št. 30962, dovoljene podpore 200 tisoč kron, s posredovanjem »Gospodarske zveze« seno po znižanih cenah onim kmetovalcem, ki trpijo na pomanjkanju krme in so ubožni, da bodo lažje gospodarili in si ohranili živino. Z ozirom na to, da obsega pomanjkanje krme celo deželo in z ozirom na omejena sredstva, se mora ozirati samo na one kmetovalce, ki so res zelo ubogi in potemtakem niso v položaju, potrebno seno si po obstoječih tržnih cenah nabaviti. Po oblastvenih poizvedbah se bo dognalo, kdo da je potreben omenjene podpore. Seno se bo oddajalo dotičnim kmetovalcem po ceni, ki ne bo 6—7 kron pri meterskem stotu presejala. Ta cena bi se samo v posebno oziravrednih slučajih mogla znižati, posebno tedaj, ko bi bilo bivališče dotičnega kmetovalca od najbližje železniške postaje zelo oddaljeno. Seno po označeni ceni se bo pripeljalo na železniško postajo, ki je najbližja dotičnemu bivališču; za odpeljavo od postaje v bivališče pa imajo skrbeti kmetovalci sami na lastne stroške. Kupna cena se ima vplačati po dobitvi pri posredujoči zvezi. Prošnje za dobivanje sena po znižanih cenah se imajo vložiti najkasneje do 14. avgusta 1908 pri pristojnem županstvu ali ustmenno ali pismeno ter je v taistih napovedati bivališče, število konj in goveje živine, kakor tudi naprošeno množino sena. Na pozneje vložene prošnje se ne bo moglo ozirati. Z vložitvijo dotične prošnje je prositelj vezan, napovedano množino sena sprejeti. Vsaka zloraba, posebno prodaja pridobljenega sena, je strogo prepovedana, ter se bo v dotičnem slučaju kaznovala po kazenskem zakonu.

Pa tudi naše zadrage naj stopijo na noge in naj pošljejo dobro podprte prošnje!

Uspehi socialistov in katoličanov v isti hiši.

1. Kraj molitve.

Na Francoskem je blizu mesta Dižon opatija Citó, rojstna hiša cistercijskega reda, ki je bil stoletja v najlepšem cvetju tudi po naši domovini, in je v zadnjem času po menihih v Zatičini zopet oživil. Nekdaj je bil tukaj pust kraj brez vode, da so ljudje morali imeti cisterne, ali po naše »šterne« za vodo. Odtod tudi ime citó in cistercijani. L. 1098 se je tu naselil sv. Robert z dvajsetimi tovariši v največjem pomanjkanju. Ostro in zgledno življenje jim je naklonilo mogočne prijatelje, ki so skrbeli za mlado opatijo. Bela redovna obleka jim je tudi po naših krajih dala ime belih menihov. Naslednik Roberta, opat Štefan, je tako ostro gledal na popolno revščino in strogo izpolnovanje pravil, da se ni hotel nobeden novinec več oglasiti. Ku-

žna bolezen je preselila več najboljših tovarišev v večnost. Zdelo se je mnogim, da bo kmalu konec cistercijanov. V največji stiski se je obrnil opat z molitvijo na Boga. Uspeh se je kmalu pokazal. L. 1112 je pripeljal sv. Bernard, sin mogočnega in zglednega plemenitaša, 30 tovarišev, večinoma bratov in sorodnikov, ki so prosili za sprejem v ostri red. Svetost sv. Bernarda in njegova čudovita zgovornost je kmalu privabila tisoče in tisoče gorečih kristjanov v tihe samostanske zidove, kjer so se s pokoro in molitvijo pripravljali na večnost. Že 40 let pozneje je štel red cistercijanov 343 opatij, v 14. stoletju pa čez 700 in v vsaki najmanj 60 redovnikov. Gotovo so bili izmed vseh redov cistercijani po Evropi najbolj razširjeni. Pri nas sta najbolj slovela samostana v Bistri pri Vrhniki in Zatičina. L. 1240. nam Jak. Vitry popisuje življenje cistercijanov tako-le: Vsa cerkev Jezusa Kristusa je polna spoštovanja in občudovanja o popolnosti teh redovnikov, kakor ob vonju čudovitega balzama. Ni je dežele, ni kraja, kjer bi ta čudovita trta ne pognala mladike. Oni, ki so že v redu, ne marajo spodnje obleke, meso jedo le v nevarni bolezni; ribe, jajca, mleko ali sir, le izjemoma, če jih dobijo v dar. Bratje, ki delajo, ne uživajo vina niti pri najtežjem delu. Vsi v redu spijo le na slami, ne da bi odložili svoje obleke. O polnoči vstanejo in opravijo do jutra svoje molitve. Potem imajo mašo in kapitel, kjer se obtožijo svojih slabosti. Ostali del dneva porabijo za delo, branje in molitev. Ne en trenutek niso brez dela. Celi dan strogo molčijo, le ura po kosilu je odložena v razgovor. — Koliko velikega, dobrega in svetega so napravili ti ponižni menihi!

2. Socialisti v samostanu.

L. 1790 je francoska prekucija pregnala vse redovnike in jim odvzela posestva, ki so bila večinoma prodana. Tudi roistno hišo cistercijanov je zadela ta žalostna usoda. Toda nobeden gospodarjev ni mogel dolgo obstati. Dne 7. dec. 1841 jo je kupil Anglež Artur Joung, ki je hotel v dejanju izvesti socialistične nauke francoskih socialistov Simona in Furierja. Ta slednji je učil, da je božja volja le skupna privlačnost, s katero so posamezni deli zemlje drug na drugega navezani. Pri ljudeh se kaže to v nagonih, ki so torej za človeka božja volja. Ne sme jih zatirati, temveč jim mora vstreči. S tem postane srečen. Da bo ta sreča splošna, treba je le delo organizirati. Organizacija dela bi se pa izvršila, ko bi vsi posamezniki skupaj zložili svoja posestva, ne da bi izgubili lastninsko pravico, v skupno obdelovanje. Vsak bi tisto delal, kar bi se mu ravno najbolj ljubilo. Tako bi vsi delali z veseljem, dobro in natančno. 2000 ljudi naj bi za poskus skupaj stanovale in napravilo eno četo, falango. Eden bi vse vodil. Falanga bi bila razdeljena v skupine, in te v oddelke. Nekaj pridelka bi se porabilo za obrestovanje glavnice, nekaj za delavca, nekaj pa naj bi vsem koristilo.

Te načrte je hotel vresničiti v stari opatiji imenovani Anglež. Zbral je 2000 ljudi za eno falango v Citó, ki naj bi svetu

dokazala, kak raj je mogoče na svetu napraviti po novem evangeliju socialistov. Sam je bil bogat in imel premožne in veljavne prijatelje med svojimi udi. Člani so bili izbrani in omikani, vsi navdušeni za srečno misel novega raja. Imeli so lepo stanovanje, lepo posestvo, denarja dosti, vse, kar more življenje srečno in prijetno napraviti. Vsa nagnenja posameznikov naj bi služila skupnemu blagru.

Nekaj let je minulo. Posestvo je bilo zapravljeno, polje neobdelano, denar porabljen, udje so se med seboj kleli in prepirali ter bežali iz nesrečnega kraja. Na dražbi je bil prodan socialistični raj.

Odkod pač ta čudni pojav? Udeleženci so imeli veliko duha pravih socialistov, prav nič pa ne duha Kristusovega, duha dela, ponižnosti in ljubezni. Delal naj bi vsak, kar mu bi bilo prijetno. Pozabili so pa božjo zapoved, da je po grehu tudi delo težavno — pokora in sprava z Bogom. Pastarice so imele svilene obleke in krasne čipke. V krasnih oblekah so hodile krave mlest. Nobenemu članu niso smeli braniti kake zabave ali veselje uživati. Pustili so jih pri miru, če so si hoteli spočiti, pivo in vino piti, cigare kaditi. Saj je bil glavni nauk, da naj vsak to dela, za kar ima veselje. Težava je bila le v tem, da so imeli vsi vedno veselje počivati, cigare kaditi, pivo piti in dobro živeti, nobeden pa ni imel nagnenja težavna in naporna dela opravljati. Grozna pokvarjenost in nečisto življenje se je pričelo. — Brez dela ni mogoče živeti. Pametni so se s studom obračali od nesrečnega kraja. Vse so zapravili, vse izgubili. Raj so iskali, pa pekel našli, polni upanja so začeli, v sovraštvu in jezi so se ločili.

3. Duh Kristusov.

Na dražbi je bilo prodano vse posestvo za 300.000 frankov. Kupil ga je ubogi duhovnik p. Rey, ki je dobil potrebni denar od dobrih družin v Lyonu. Ko je prišel pater z nekaterimi delavci in revnimi ljudmi, da bi prevzel posestvo, je vprašal Anglež beraško oblečenega duhovnika, ki ni imel nič finega na sebi, kaj pač hoče tukaj doseči. — »Mi hočemo kmetovati in delati z reveži in zapuščenimi, ki nimajo na svetu nič svojega,« odgovori pater. »Družbo delavcev hočem ustanoviti, kjer bo vsak s svojim delom vsem koristil in sebi tudi. Z delom hočem vzgojiti te zapuščene sirote, z delom jih vzgojiti, da zatro v sebi uporne strasti in napake človeške narave.«

»Saj ravno to sem tudi jaz hotel in meni se ni posrečilo!«

»Vam se ni posrečilo, ker ste narobe začeli. Hoteli ste svoj namen doseči, da ste vsakemu dovolili, naj živi po svojem nagnenju in dela, kar hoče. Ker je naša narava pokvarjena, nas nagnenje vselej h hudemu vodi in ne k dobremu. Z božjo milostjo bom veliko bolj gotovo dosegel svoj cilj, ko upam, da bodo moji ljudje delali v duhu požrtvovalnosti in potrpežljivosti, ko bodo vsako delo v pokrščini, takorekoč za pokoro sprejeli.«

Delavci patra Reja, imenovani kolonija spokornikov ali kongregacija sv. Jožefa, so ustanovili v Cito pribežališče za

zapuščene otroke, ki niso imeli ne očeta ne matere, ali so se že v zgodnji mladosti udali raznim nerodnostim. Napojili so jim dušo z duhom Kristusovim, vzgojili jih za dobre kristjane in jih navadili poljskega čela. Naučili so se vsakovrstnega rokodelstva, imeli tam lastno tiskarno in vse drugo, kar so potrebovali. Rešili so mnogo, mnogo ljudi, ki bi se drugače popolno izgubili. Nazadnje jih je bilo do 900 v zavodu. Na blagonosnih sadovih, na lepem vedenju in življenju je vsakdo lahko spoznal, da je tukaj prava vzgoja in božji blagoslov.

Protiverski duh, ki zdaj vlada na Francoskem, hoče zopet zatreti vse, kar je dobrega in svetega. Stara opatija je bila zopet vzeta redovnikom in na licitanti prodana Stroški prodaje in obravnave so pa znašali več, kakor se je skupilo zanjo. Za nas je pa to zadostni dokaz, da je prava vzgoja in prava sreča le v duhu Kristusovem, ki nas uči, da moremo delati in se zatajevati, če hočemo srečni biti. Lastno slabo nagljenje in krivi nauki peljejo v gotovo pogubo. Težko delo za Kristusa in bližnjega nas pa gotovo osreči na tem in onem svetu. A. Oblak.

Političen pregled.

AVSTRO-OGRSKA.

Za jesen se napoveduje izprememba v avstrijskem parlamentu.

Praški »Čas« javlja na podlagi zanesljivih informacij, da namerava jeseni ministrski predsednik Beck sedanji polparlamentarni kabinet popolnoma parlamentarizirati, t. j. poklicati tudi še mesto sedanjih ministrov-uradnikov v ministrstvo poslance. V poštev prideta mesti notranjega ministra Bienerttha in pravosodnega ministra Kleina. List protestira proti temu, da bi dobila mesti Nemca; potem bi bilo v kabinetu sedem Nemcev in samo štirje Slovani.

Volivna reforma na Ogrskem.

Minister Andrassy je že izdelal načrt volivne reforme za Ogrsko. Pokazal ga je prijateljem v ministrstvu, katerim pa posamezne točke niso povsem ugajale. Zato ga bo tekem počitnic popravil. Izgotovil bi ga bil lahko že zdavnaj, pa se je nalašč zakasnil, da bi ne bila vlada prisiljena predložiti načrt zbornici že ravnokar minulo zasedanje. »Budapesti Hirlep« pravi, da je bilo vzrok temu, ker ni maral, da bi porabili sovražniki mažarskega rodu poletnih počitnic za hujskanje javnega mnenja. Načrt je gotovo tak, da bo služil v obili meri le mažarski nestrpnosti napram drugim ogrskim narodnostim. Pluralni način volitev je Andrassy že uveljavil. Čez nekaj časa namerava ustaviti celo zahtevno, da smejo voliti le oni ogrski državljani, ki znajo mažarski.

Srbski cerkveni kongres.

Dne 28. julija se je sešel srbski cerkveni kongres. Otvoril ga je kot kraljevi komisar ogrski pravosodni minister Gin-

ther. Pozdravil ga je in naročil, naj se v treh dneh izvoli patriarh.

Kninske demonstracije proti banu Rauchu.

Avstrijska vlada nadaljuje preiskavo zaradi demonstracije proti banu Rauchu v Kninu. V zagrebški banovi palači sta zaslišala bana neki sodni tajnik in državni pravdnik. Proti kninskemu okrajnemu glavarju so uvedli disciplinarno preiskavo.

Nižjeavstrijski deželni zbor razpuščen.

Nižjeavstrijskemu deželnemu zboru je potekla izvolitvena doba. Vlada ga je razpustila. Nove volitve se bodo vršile od 26. vinotoka do 12. listopada.

Ustava na Turškem.

Zadnji »Domoljub« je v poročilu, da so na Turškem uvedli ustavo, pripomnil, da se je sultan udal le raznim grožnjam. Sedaj se je izvedelo, da so dali povod k temu koraku sledeči dogodki: V Ferezoviču blizu Skoplja se je zbralo do 20. tisoč Arnavtov. Ti so poslali na sultana brzojavko, v kateri so zahtevali obnovenje stare ustave iz leta 1876. Sultana je vest razburila, in takoj je poklical k sebi Said-pašo in Kiamil-pašo in ju vprašal za svet, kaj naj ukrene. Oba državnika sta bila mnenja, da treba na vsak način izpremeniti sedanji način vladanja. Na to je ponudil veliko vezirstvo (nekako predsedništvo v ministrstvu) sultan Kiamil-paši. Pa ta je odklonil, češ, da je prestar. Said-paša ga je bil voljan sprejeti. Značaj Said-paše smo popisali že zadnjič. Zato so vsi pričakovali važnih izprememb, a ustave se ni nadejal nihče. Tedaj so v Carigradu izvele, da je posadka v Monastiru z 21 streli iz topov že proglasila ustavo za monastirski vilajet in da je Niazim bej prijel Osman pašo, ki je prišel v Monastir, da uduši upor, ter ga odvedel v gore. Tem vestem je sledilo poročilo vrhovnega nadzornika makedonskih pokrajin Hilmi-paše, da zahteva vsa vojska odločno ustavo in da bo tretji vojni zbor, ako je sultan do 26. julija ne proglasi za celo državo, takoj prikoral v Carigrad. Pridružil se mu bo drugi iz Adrinopla, 4. iz Erzindšana in 5. iz Damaska. Te grožnje se je dvor silno prestrašil in Said-paša ni vedel sultanu drugega svetovati, da se reši iz zagate, kot da uvede zopet leta 1876 konfiscirano ustavo.

Ustava proglašča enakopravnost vseh državljanov in vseh od države priznanih ver, uvaja parlament z dvema zbornicama, odpravlja cenzuro časopisja in dovoljuje prosto zborovanje. Ljudstvo se svobode jako veseli. Prve dni je prirejalo sultanu pred njegovo palačo, pred Jildizom, sijajne manifestacije in se mu glasno zahvaljevalo. Manifestacije so trajale vedno pozno v noč. Dne 26. m. m. se je proti polnoči sultan sam pokazal ljudstvu in ga nagovoril: »Moji otroci! Odkar sem zasedel prestol, sem delal za napredek in blagostanje svoje domovine. Najiskrenejše želim, da se mojim podanikom dobro godi. Od zdaj je zagotovljena vaša bodočnost, z vami hočem delati. Živite kot bratje v svobodi. Zadovoljen sem po vaši zvestobi in hvaležnosti, ki mi jo izkazuje. Pojte domov in počivajte!« Sultan je tudi že pri-

segel na ustavo. Pomilostil je politične hudodelce.

Stroga cenzura časopisja je odpravljena. Prej so morali turški listi vedno pisati tako, kakor je hotela vlada. O mnogih stvareh so morali molčati. Brzojavke iz inozemstva je vlada vedno skrajšala. Črtala je kratkomačo vse ji neljube stavke. O mnenju inozemskega časopisja turški listi nikdar niso smeli črhniti besedice, ali pa le tedaj in tako, kakor in kadar je bilo prav vladi. Sedaj pišejo prosto. Pojavile so se med njimi tudi že različne struje. Eden drži z dvorom, drugi zagovarja mladoturke, tretji priporoča zmerne reforme, četrti je revolucionarno navdahnjen. Tuji listi smejo neovirano v Turčijo.

Kakor povsod, je tudi na Turškem tako važna izprememba neljubo zadelo mnogo oseb, zlasti one, ki so izrabljali svoja visoka mesta le v to, da obogate in so sultana utrjevali v samodržtvu. Mnogo paš je dal mladoturški odbor zapreti, drugi so urno pobrali šila in kopita ter ušli v inozemstvo. Skoro vse ministrske sedeže so zavzeli novi mošje. Vrnili so se nekateri velikaši, ki jih je sultan pregnal prejšnje čase iz Carigrada.

Najboljši učinek, ki ga je dosedaj imele proglašenje ustave, je prenehanje mearskega klanja v Makedoniji. Četniki prihajajo v turška garnizijska mesta in odlagajo orožje. Vesele se ustave in pravijo, da pričakujejo od turškega parlamenta temeljite reforme makedonskih razmer. Turški častniki, ki so skoro vsi privrženci mladoturških stremljenj, jih navdušeno sprejemajo. V džamijah, mohamedanskih molilnicah, prirejajo shode, katere obiskujejo Srbi, Bolgari in Grki. Povsod povdarjajo, da mora prenehati prelivanje krvi in da morajo od zdaj naprej složno delovati kristjani in Turki nato, da se podeljena ustava strogo izvede. Od velevlasti zahtevajo, da takoj odpokličejo reformne častnike, ki stoje na čelu orožništvu, češ, sedaj ne potrebujemo prav nikakega umešavanja več od vaše strani, stvari bomo uredili sami.

Mladoturki

Sedanji položaj v Turčiji je ustvarilo mladoturško gibanje. To gibanje vodijo že dolgo vrsto let ljudje, ki so se šolali v zapadni Evropi, povsod zrl napredek in blagostanje, le Turčijo gledali zaostalo na vseh koncih in krajih. Silno jih je bolelo, da odločujejo Turčiji usodo kar meni nič tebi nič tuje države in da trgajo od nekdanj tako mogočnega cesarstva kos za kosom. V državi sami so pa pobijali zlasti korupcijo in pa sultanovo samodržstvo. Ob slednjem se je razbil vsak, še tako nedolžni, reformni poizkus. Sprevideli so, da je treba predvsem odpraviti samodržstvo. Zlepa ni šlo, poskusili so torej siloma. Pa vse se jim je izjalovilo, ker niso našli nikdar in nikjer dovolj zaslobe. Uvideli so potrebo gotovega, vsaj vso evropsko Turčijo in Malo Azijo obsegajočega načrta, in da morajo skušati pridobiti zase zlasti armado in Arnavte. Na Turškem še vedno odločuje močnejši in kdor ima armado, ima vse. V nobeni armadi na svetu pa ni večje nezadovoljnosti kakor v turški. Niti čast-

niki niti vojaki ne dobe redne plače. Vojakom so mladoturki jeli obljubljeni redno izplačevanje mezde, ako se razmere uredé pošteno, kar pa je le mogoče po ustavi, častnikom pa so prigovarjali, da naj vendar ne gledajo križem rok, kako se igrajo velevlasti z usodo Turčije. Slednjega orožja so se poprijeli s pridom tudi pri Arnavtih. Tem so zlasti kazali na Avstrijo kot njihovo največjo sovražnico, ki je pripravljena vsak hip, da udari čez mejo, si osvoji deželo doli do Soluna in usuzni svobodoljubne Arnavte, kakor je to že storila z mohamedanci leta 1878 v Bosni in Hercegovini. To more prepričati le močna Turčija. Moč pa bo dala Turčiji le ustava.

Arnavti so na Turškem jako važen činitelj. Iz njihovih vrst izbira sultan vojake za svojo telesno stražo. Na to so Arnavti silno ponosni in ta ponos jih podžiga, da zvesto drže za sultana in da jim je vsako njegovo povelje sveto. 20 do 30 tisoč do zob oboroženih in za vse pripravljenih Arnavtov pa v času homatij že nekaj pomeni.

Kakor razvidijo čitatelji iz članka »Ustava na Turškem«, mladoturška agitacija med Arnavti ni ostala brez uspehov. Mladoturki postopajo jako previdno. V Solunu so si ustanovili osrednji odbor, kateri enotno vodi s pomočjo podružnic vse gibanje. Najbolj pazijo za sedaj na to, da se ustava res izvede. Ljudstvu prigovarjajo, naj se zadrži po možnosti mirno, da ne da sultanu in njegovim starim pristajšem povoda, ustavo odtegniti ali pa na kak načrt skrčiti. Kajti širijo se glasovi, da je sultan prisegel na ustavo le prisiljen. Sumljivo je tudi, da so razun političnih hudodelcev izpustili čisto navadne morivce in tatove, ki so jih imeli zaprte že več let. Naj začno tički zopet izvrševati svojo obrt. Ljudstvo bo začelo godrnjati, da je bila varnost preje večja, in sultan bo imel vzrok, da uveljavi zopet samodržstvo.

Turški parlament.

Turški parlament ima senat, ki odgovarja naši gosposki zbornici, s 160 sedeži in poslansko zbornico s 500 sedeži. V poslaniško zbornico voli vsak državljani, ki je dovršil 21. leto in plačuje še tako mal davek. Na 50.000 prebivalcev pride po en poslanec. Volivne pravice nimajo nomadski narodi, to so narodi, ki nimajo stalnega bivališča, in katerih je mnogo zlasti v Arabiji. Volitve so tajne. Voli se vsako četrto leto. Volitve so že razpisane za mesec november.

Velevlasti in Turčija.

Najbolj je iznenadila ustava angleško in rusko državo. Izdelali sta ravnokar nov načrt za preosnovno delo v Makedoniji in, ker je tam doli zadnji čas vedno bolj vrelo (vojaški upori so se vrstili eden za drugim in ustaške čete so znova začele siloma nastopati), se že veselili, da se jim kmalu ponudi prilika, poseči energično v makedonske razmere in jih urediti po svoje. V Revalu sta si že segla zaupljivo v roke angleški kralj in ruski car. Poprašati sta hotela nekoliko le še Avstrijo, in potem začeti. Pa prišlo je drugače. — Vsi diplo-

mati so mnenja, da ima sedaj glede Makedonije prvo besedo turški parlament. Širijo se vesti, da je sultanu nasvetovala uvedbo ustave tudi Nemčija. Hotela je s tem dati brco Angliji in Rusiji in jima pokazati, da ima tudi ona besedo na Turškem. V Carigradu biva že nekaj časa nemški general v. der Goltz.

VLADARSKI SESTANKI.

Predsednik francoske republike je obiskal švedskega kralja in ruskega carja. S slednjim sta se sešla v Revalu. Po sestanku sta ruski in francoski zunanji minister izjavila časniškim poročevalcem, da bodeta Francija in Rusija kakor dosedaj tako tudi v bodoče vedno prijateljski skupaj nastopali in da bode Francija zlasti krepko podpirala ruski preosnovni načrt v Makedoniji. — Iz Marijinih var obišče angleški cesar ta mesec našega cesarja v Ištu. Sestanku pripisujejo veliko važnost, ker hoče baje tedaj kralj Edvard poizvedeti, kako kaj Avstrija misli glede Makedonije in Balkana sploh. — 20. t. m. pride v Marijine vari ruski minister za zunanje zadeve Izvolski k angleškemu kralju in ob enem poseti tudi francoskega ministrskega predsednika Clémenceaua, ki se bo prišel tja zdraviti.

BOSNA IN HERCEGOVINA, EGIPET IN TURŠKA USTAVA.

Ker je sultan ukazal ustavo za celo svojo državo, je nastalo zanimivo vprašanje, v koliko se tiče ta ukaz Bosne in Hercegovine ter Egipta. Te dežele pripadajo turški državi. Sultan je še vedno njihov vrhovni gospodar; Avstrija oziroma Angleška jih le upravljata. Ako Avstrija Bosancem in Hercegovcem ne dá ustave, sta te deželi edini v Evropi, kojih prebivalci nimajo nikake volivne pravice. Neki dunajski list pravi: Ako je turški sultan smatral svoje podložnike zrelim za ustavo, so je vredni tudi prebivalci Bosne in Hercegovine, ki žive že 30 let pod avstrijsko upravo. — V Egiptu se narodna stranka mohamedanska že dolgo bori za ustavo. Baš te dni je odposlala deputacijo v London, da zaprosi zanjo pri angleškem zunanjem ministru. Na potovanju je odposlanstvo izvedelo, da je sultan podelil celi svoji državi ustavo in je s tem večjim pogumom stopila pred ministra. Le-tà ji je odgovoril, da naj stranka izdela načrt ustave, potem da bodo dalje govorili.

Izobrazbi.

3. Pomen Prešernov v razvoju slovenskega slovstva.

Izmed pesnikov, ki so živeli pred Prešernom ali skupaj z njim, sta bolj znana samo Vodnik in Slomšek. Njih pesmi se deloma berejo še dandanes, dočim čita pesmi drugih starejših pesnikov le tisti, ki jih mora radi študij. Vodnik je posnemal narodno pesem in zložil večino svojih pesmi v priprosti obliki narodnih pesmi:

»Kdo rojen prihodnjih
bo meni verjel,
da v letih nerodnih
okrogle sem pel.«

Dvomilo se je takrat, ali je sploh slovenski jezik že dovolj razvit, da bi se v njem zamogle gojiti vse vrste pesništva in pesniških oblik, katere so imeli drugi narodi. Prešern je s svojim zgledom podte pred sodke. Prvi izmed Slovencev je pel v našem jeziku pesmi, ki se zamorejo po obliki in vsebini meriti z deli svetovno-slavnih pesnikov.

Prešeren si je moral pesniški jezik takorekoč ustvariti. Nobenega predhodnika ni imel, od katerega bi se bil mogel res veliko naučiti. Takrat še ni bilo razvitega slovenskega časopisja (izhajal navadno v Prešernovih časih ni niti eden samo slovenski list!) in knjigotržtva, katero bi se bilo zanimalo za slovenske proizvode. Ni bilo — s par izjemami — prijateljev, ki bi ga bili bodrili na delo. In tudi največji umetnik rabi izpodbude od svojih sovrstnikov! V takem času je pel Prešeren svoje pesmi v prepričanju, da

»vremena bodo Kranjcem se zjasnile,
jim milši zvezde kakor zdaj sijale,
jim pesmi bolj sloveče se glasile.
Vender te bodo morebit ostale med
njimi . . .«

Tako skromno je mislil Prešeren o samem sebi. S svojim delom je Prešeren podal svojim naslednikom visok vzor, na katerem so se učili — lahko rečemo — vsi poznejši slovenski pesniki.

Važen je Prešeren tudi za takozvano ilirsko gibanje, o katerem je »Domoljub« že prinesel en članek. Naj izpregovorimo o tem še tukaj par besedi. Kakor znano, je imelo ilirsko gibanje namen, združiti v slovstvenem oziru Slovence in Hrvate, tako da bi pisala oba naroda isti jezik. Prešeren je bil ves čas odločen nasprotnik teh misli — in njegov zgled, ker je pisal v domačem jeziku, je bil, lahko rečemo, odločilen za to, da smo Slovenci obdržali v slovstvu lastni jezik. Da bi bil Prešeren tudi postal Ilir in pesnil v hrvaškem jeziku (pravzaprav »ilirskem« jeziku, ker potem bi ne poznali pojmov »hrvaški jezik« in »slovenski jezik«), bi bil njegov zgled bržkone potegnil za seboj večino tedanjih slovenskih slovstvenikov. Mislim, da je zgodovina v tem oziru dala Prešernu prav, ker leposlovje se da gojiti samo v jeziku, ki nam je domač iz rodne hiše, in zlasti zamore med ljudstvo prodreti samo knjiga, pisana v jeziku, ki je kar možno sličen domačemu narečju. S stališča ljudske prosvete in razširjenja knjig tudi med manj izobražene je gotovo bolje, da smo ohranili domači jezik. Pripomniti pa moramo, da v ilirski dobi o tem še ni bilo govora, da bi se zamoglo kdaj slovstvo razširiti med vse sloje naroda, in da je bilo ilirsko slovstvo namenjeno v prvi vrsti izobražencem. To so nekateri razlogi, ki govore proti ilirski ideji in ki so po našem mnenju merodajni. Zanjo pa govore drugi razlogi, n. pr. Iliri (združeni Slovenci in Hrvati) bi bili velik narod, knjige, pisa-

ne v tem jeziku, bi se razširile po vseh slovenskih deželah po Hrvaškem, Dalmaciji, Bosni in še dalje. Ta jezikovna združitev bi postala tudi v političnem oziru važna prej ali sleje. Izobraženci bi se ilirskega jezika privadili, toda da bi se ga privadilo tudi naše ljudstvo? Razlika med slovenščino in hrvaščino je vendar precej velika. Izobraženstvo bi imelo o tem bržkone velike učene boje — »a narod umira med tem« (Kette). Zveza med lo Slovenci in Hrvati mora obstojati, in morebiti še od ilirskih časov ni se nikdar toliko delalo zanjo, kakor baš dandanes. Nočemo pa več združiti slovstveno obeh bratskih narodov, ampak uči naj se izobraženstvo obeh jezikov — in knjige pisane v enem izmed obeh jezikov bo lahko čital vsak »Ilir«.

J. D.

Listek.

Zadnji dnevi Jeruzalema.

(LUCIJ FLAV).

Zgodovinski roman. — Spisal J. Spillmann D. J.

I. DEL. Prva knjiga.

Trinajsto poglavje.

Lucij in Eleazar dob'ta poročilo.

Že se je zmračilo, ko je dospel Salom in šel v Jeruzalem. Počasi je stopal po ulicah do gorenjega trga, kjer je potrkal na duri Serafinijeve hiše. Odprla mu je služkinja Roda in mu povedala, da je bil Evzebij pred nekaj trenotki tukaj in biva zdaj najbrže pri bratih v Davidovem poslopju. Ravno tja sta šli tudi obe deklici. S tem poročilom bi se bil Eliud lahko zadovoljil. Dobil bi svojega gospodarja še pred začetkom božje službe. Toda Eliud, nekoli-ko lahkomišljen človek, je začel plesti z Rodo dolg pogovor. Dekla je bila kajpak pobožna in pridna ženska, ali ko je začel praviti Eliud o dogodkih pretekle noči v Betaniji, je postala radovedna — tudi pobožne ženske so nagnjene k tej slabosti hčera Evinih — in je dolgo časa kramljala z Eliudom. Ni se mogla dovolj načuditi, da ji ni Marta ničesar povedala o ranjenem rabiju in njegovi lepi hčerki in o postavnem rimskem častniku. Konečno se je vendar-le spomnila svojih dolžnosti in je odslovila sela Eliuda z naročilom, naj se podviza. »Ti presneti čas, kako urno teče!« je jadikovala. »Pismo bi moralo biti že zdavnaj v gospodarjevih rokah, a jaz radoznalka te zadržujem tukaj. Bog mi odpusti moj greh!«

Eliud je šel zdaj v bližnje Davidovo poslopje. Tam je zvedel od vratarja, da se je božja služba že pričela in da bi le z velikim motenjem mogel oddati pismo. Ali ima res naročilo, tudi med svečano službo božjo oddati pismo?

Tega mu ni rekla Saloma. Eliud je torej prosil, naj je izroči precej po končanem svetem opravilu Evzebiju. Nato je Eliud počasi kolovratil čez trg proti kraljevemu gradu, pri sebi razmišljajoč, če

je takoj treba oddati grško pismo stotniku.

Ko je v teh mislih prišel mimo kraljeve palače, je v svoje veliko začudenje ugledal oboroženo četo, ki je prihajala z dvorišča. »Kaj to pomeni nocoj, ko je sobota?« je prevdarjal pri sebi. »In nosilnico vlečejo s seboj!« Ko so tempeljski vojaki hiteli mimo njega, je slišal razločno povelje: »K vratom pri vodnjaku!« Tukaj namreč pelje pot v Betanijo. Eliud torej vpraša enega izmed vojakov, če odhajajo v Betanijo. Vojak mu je mrmrajoč pritrtil. Ko pa je razoznali vprašalec tudi hotel zvedeti, kaj imajo tam opraviti v sveti sobotni noči, se je razsrdil vojak, češ: »Kaj te briga to!« in je z debelim koncem sulice odgnal radovedneža.

»I no,« dé Eliud, »ti sirovež! Ali te nisem vprašal dovolj prijazno?« In jezno dalje stopajoč je razmišljal, kaj bi imeli tempeljski vojaki opraviti nocoj v Betaniji. Prišel je do zaključka, da si jih je gotovo Evzebij izprosil od »visokega sveta« v pomoč proti roparjem, ali pa, in to je še verjetnejše, da želi ranjeni rabi nosilnice in zanesljivega spremstva.

»Pomoči proti roparjem, pred katerimi se tako silno boji moja blaga gospodinja, zdaj ni več treba,« tako je sklepal sel in razmišljal o tem, ali bi mu ne kazalo poiskati par prijateljev in sorodnikov v onem delu mesta, ki se zove Bezeta. Hitro se je odločil k temu — Eliud ni ljubil dolgega razmišljanja — in je ubral pot proti vratom Efraimovim, ki sklepajo staro mesto Lion z novimi deli mesta. »Predno se konča božja služba, se že zdavnaj lahko vrnem k Davidovemu poslopju,« se je tolažil pri sebi.

Ko pa je dospel do Efraimovih vrat, je zadel na močno četo rimskih vojakov, in eden izmed čuvajev je ponujal deset sestercev tistemu, ki bi vodil vojaški oddelek po najkrajši poti v Betanijo.

»Še ena četa oboroženec gre v Betanijo?« je prevdarjal Eliud pri sebi. »Kaj pomeni to?« In je stopil bližje, da bi vprašal, če je lepi stotnik Lucij Flav poveljnik te čete. Na vprašanje so mu odvrnili, da je njihovemu častniku ime Metilij. Sel je slišal o njem, da je zaupnik sovražnega deželnega oskrbnika in se je hotel oddaljiti. Tedaj ga zgrabi eden izmed čuvajev pri vratih, s katerimi je govoril, in dé: »Hej, prijatelj, ti bi bil pripraven za vodnika. Zdi se mi namreč, da nisi preveč goreč jud, ker ne sediš doma pri veliko-nočni večerji.«

Sel pa se je izgovarjal, da mora nesti pismo stotniku Luciju in jim zato ne more biti za vošnika. »Sem pismo!« zakliče desetnik straže. »Stotnik Lucij bo kmalu ogledoval straže ob vratih, in takrat mu bom izročil pismo. — Zdi se, da naš oskrbnik ne gleda Lucija s posebno prijaznim očesom,« opomni desetnik enemu svojih tovarišev, »sicer bi ga ne dočel precej prvi večer za čuvajsko službo. Spodobilo bi se, da bi ga z drugimi vred povabil k svoji mizi, ko pride poslanik.«

Sel bi bil pač zaman zatrjeval, da mora oddati pismo Luciju naravnost v roke, če bi se tisti hip ne oglašil drug vodnik, ki je bil vesel, da zasluži ponudnih

deset sestercev. Precej nato odjezdi Metilij s svojo četo skozi vrata Sijonskega mesta in se obrne na vzhod proti »ovčjim vratom«. Eliud pa se odloči, da na tem mestu počaka Lucija s pismom, kajti četa se mu je zdela zelo sumljiva.

Nasproti vratom je stala krčma starega juda Izaharja. Noč in dan so v njej popivali in veseljačili rimski vojaki in stražniki. V to krčmo se vsede Eliud in naroči vrček vina. Rimljani so ga hoteli izvabiti h kockanju, da bi mu pobrali tistih par božjakov iz žepa, in najbrže bi se lahkomišljeni sel dal zapeljati, ker mu je že vino iz Hebrena zlezlo precej v lase; toda hotela je sreča, da so se zaslišali z ulice udarci kopit, in desetnik straže je poklical vojake k orožju.

Prišlec je bil stotnik Lucij. Eliud ga je spoznal po lepem belcu, ki ga je jezdil. Hitro mu je stopil naproti in mu izročil pismo z besedami: »Iz Betanije, mu-di se!«

»Iz Betanije!« se začudi Lucij in veli desetniku prinesiti plamenico, da ob njenem svitu prečita pismo. »Saloma — zdi se mi, da je drugače ime lepi hčerki ranjenega juda.«

»Prav res, Tamara jo kličejo,« odvrne sel. »Ona je napravila lepe grške črke. Moja gospodinja Saloma tega ne zna.«

»Kdo pa je ta mogočen sovražnik, ki jim preti?«

»Oh, Saloma se roparjev boji tako neznanško. Brez vsakega povoda je mene podila okrog, da sem stikal po njih. Zdaj pa, ko je oddelek tempeljske straže in ena četa vaših jezdecev odšla v Betanijo, bo imela dovolj braniteljev.«

Desetnik straže ob vratih potrdi, da je resnično Metilij s četo jezdecev odhitel v Betanijo. Tam bo poiskal nekaj dragocenosti in povrh še lepo deklico za oskrbnika. »Tega nočnega pohoda bi ne bilo treba, ko bi ti sam prinesel plen s seboj. Zraven bi si še pridobil naklonjenost in zaupanje pri oskrbniku Gesiju Floru. Toda ti še menda ne poznaš dobro vseh šeg in navad v naši pokrajini.«

»Ali smo roparji, ali smo hrabri Rimljani?« se razljuti Lucij. »Bomo videli, ali bo poslanik kaj stopil na prste temu lepemu oskrbniku, ali ne. Obdrži tega sela tukaj pri straži, dokler se ne vrnem.«

Po teh besedah obrne stotnik svojega belca in skokoma odjezdi proti kraljevemu gradu.

»Glej, da se ne opečeš!« zamrmra za njim desetnik, začudeno se ozirajoč za Lucijem. »Škoda bi ga bilo; krasno zna jezdit konja.«

Pred kraljevim gradom izroči Lucij Flav belca straži in drvi urno po marmornih stopnjicah navzgor. V jasno razsvetljenem dvoru zapove enemu sužnjevu, ki so nosili kozarce in vrče vina v obednico: »Pokliči mi urno, ampak skrivaj, tribuna Klavdija Lizija.« Glasen smeh gostov, glasovi citer, sladki zvoki dvojne piščali in veselo petje je donelo iz obednice. Plesalke so se vrtele mimo vrat, ko je stopil suženj z vrčem ciprskega vina. Nestrno je čakal stotnik Klavdija in je že razmišljal, ali bi ne vstopil kar med plesom v dvorano, da vpricho vseh gostov zatoži

oskrbnika pred poslanikom, ker je dal ugrabiti deklico v svoji pohoti.

Konečno pride tribun.

»Kaj je? Ali imaš sporočiti občen upor judov?« vpraša. »Ali so se polastili vrat?«

»Imam ti sporočiti nekaj, kar bi lahko izvalo občen upor,« odvrne stotnik. »Pridi in poslušaj!«

Lucij potegne tribuna v kot in mu pove, kar je ravnokar izvedel pri Efraimovih vratih.

»To je kajpak strašna nepoštenost —«

»Grozno je to! Sramota!« klikne Lucij vmes.

»To bo že slišal poslanik o pravem času. Zdaj seveda se ne da ničesar ukreniti.«

»Pa ravno zdaj je treba!« zakliče stotnik. »Ne pustim, da bi prišla v roke tega pustolovca deklica, plemenita in čista hči nesrečnega očeta, pa magari, da je stokrat judinja. Ali ne moreš priti takoj do poslanika Certija Gala, da bi me zaslíšal?«

»Zdaj med veselo gostijo, ko se je že tudi on preveč udal ciperskemu vinu? Kaj pa misliš?«

»Potem me odveži dolžnosti, da pregledavam straže pri vratih, in mi dovoli nekaj ur odmora. Če bom le mogel za- braniti, ne bo deklica trpela vsled surovosti naših vojakov, in ne bo prišla v roke Gesija Flora pod nobenim pogojem.«

Z začudenjem je zrl Lizija na svojega mladega prijatelja. »Veliko se predrzneš

zaradi te lepe judinje. Toda vidim, da te ne žene k temu slabo nagnjenje. Rad bi, da bi naši deželni oskrbniki imeli toliko čuta pravičnosti in poštenosti; potem bi trdno stala rimska država. Prav, naj gre kdo drugi okrog straž, tebi pa dovolim dvanajst ur odmora. Posledice tvojega dela pa bodo težke, in te si pripiši same-mu sebi.«

»Dobro!« zakliče Lucij in hiti proti vratom.

Z začudenjem gleda tribun za njim in dé: »Ko bi ne vedel, da časti naše bogove, bi ga imel za kristjana. Mladi možje, pa tako resne nrvnosti, se dobe malokje med Rimljani!« (Dalje prih.)

Razgled po domovini.

Pomoč proti suši. Poljedelsko ministrstvo je dovolilo za nabavo sena živinorejcem na Kranjskem 200.000 kron. Nabava se bo vršila potom »Gospodarske Zveze«. Občine in zadruge, ki še niso naznanile svoje potrebe, naj to hitro store, kajti v očigled ogromni potrebi bo ta državna podpora kmalu izčrpana. Nobena podpora se ne bo dala v denarju, ampak samo v blagu pri »Gospodarski Zvezi«.

Podpore mlekarom. C. kr. poljedelsko ministrstvo je dovolilo sledeče podpore: Mlekarji v Dragomelju 1000 K, v Rovih 800 K, v Srednji vasi (okraj Kamnik) 2000 K, na Dobrovi 2000 K.

Za župana v Krtini je zopet izvoljen sedanji župan g. Ivan Pirnat, svetovalcema pa Ivan Kompare in Ivan Kavka. Vsi so vrli pristaši S. L. S. ter člani s. k. izobraževalnega društva v Dobu.

Novo društvo. V nedeljo, dne 26. julija se je osnovalo na ustanovnem občnem zboru novo »K. s. izobraževalno društvo na Dobračevi pri Zireh«. Društvo ima svoje prostore v hiši g. Matija Zajca na Dobračevi. Delovati hoče mirno, toda odločno in vztrajno.

Liberalci in Nemci. Dnevnik slovenskih liberalcev pridno pobira stopinje za nemškimi listi. Zadnji teden je vzel v varstvo mariborskega protestantskega pastora ter napadal katoliškega duhovnika dekana Gaberca. Sovraštvo naših liberalcev do katoliške stvari je tako veliko, da rajši hodijo tudi za Nemcem, če je le nasprotnik katoliške vere, kakor pa za Slovencem. Najprej so liberalci, in če le kaj nese, tudi narodni!

Hotel Terschek v Celju je kupila celjska Ljudska posojilnica za 182.000 kron. Nemški listi se strašno togotijo, da je prišel ta hotel v slovenske roke in da se niso Nemci bolj pograbil zani.

Izobraževalno društvo v Celju. Celjska liberalna časnikarica lažeta, da je to društvo zapalo. Resnica pa je le, da je opustilo dose-danjo društveno sobo, ker bo imelo zanj drugje svoj lokal. Društvo vzdržuje med udi 140 izvodov raznih časnikov in ima knjižnico, iz katere si izposojuje 180 članov knjige. Ima telovadni odsek ter prireja na raznih krajih gledališčne predstave.

Srebrno mašo so obhajali dne 28. m. m. duhovni sobratje pri župniku Frtinu v Zaspu pri Gorjah na Gorenjskem. Navzoča sta bila tudi prelat Kalan in kanonik Šiška med njimi. Premilostnega knezoškofa, birmajočega sedaj v novomeški dekaniji, so brzojavno pozdravili. — Sestanek soščolcev duhovskega in

svetnega stanu se je vršil istega dne pri kolegu Nemcu v Kókri. Pri 25-letnici v Planini leta 1897. so se dogovorili, da pridejo tisti, ki jih Bog še žive ohrani, vsako leto meseca julija ali avgusta skupaj. Vrsta gre po abecedni začetnici priimka. Število se kajpada krči. Kdor bo vse druge preživel, bo brez gostov in bo moral iti — za njimi, da jih najde! — Na Brezjah so obhajali gg. duhovniki, posvečeni leta 1898., desetletnico, ravno tam drugi gg. petnajstletnico. V Kranju so se zbrali pri gosp. dekanu Koblerju njegovi soščolci.

Shod kmečke zveze v Stari cerkvi pri Kočevju se je imenitno obnesel. Dr. Lampe je vzel na piko nemški nacionalizem in agitacijo za odpad od Rima. Kak čist »evangelij« razširjajo protestantje, se vidi iz slučaja ljubljanskega pastora dr. Hegemanna, ki taji božanstvo Kristusovo in ki mu je celo državno pravdnitvo zaplenilo brošuro zaradi nedopustnih napadov na papeža in na katoliško cerkev. Za nobeno vero se ne gre tem ljudem, saj tudi ne agitirajo za nobeno od neštevilnih protestantskih sekt. Samo za odpad delajo; kam padejo odpadniki, jim je vse eno. Zlomiti je treba terorizem »rdečkarjev«, ki strahujejo in zasramujejo poštene ljudi. Le bati se ne mačjih godcev! Kaj nam pa morejo? — Volivci so se navdušeni razšli s shoda.

Frančiškani v Trstu. Kakor slišimo iz zanesljivega vira, pridejo že v jeseni v Trst nekateri očetje iz reda sv. Frančiška. Za sedaj se bodo nastanili v zasebni hiši v ulici dell' Instituto. Na cesto bo odprta javna kapela. — Dobrodošli novi delavci v Gospodovem vinogradu!

Romanje na Sveto Goro z udeležbo Slovencev, Lahov in Nemcev bo 7. septembra. Pravčasno spored.

Kmečka zveza za goriški okraj je imela v nedeljo, 26. julija, občni zbor, na katerem je poročal državni poslanec Fon o delovanju državnega zbora, o nalogah in delu »Kmečke zveze« pa dr. Breclji.

Grozen zločin. Viktor Lakovič, težak, je v ponedeljek zjutraj v Trstu stal na nabrežju Mandraču ter čakal na delo pri prihodu kakega parnika. Med tem je hodil gor in dol po robu nabrežja ter gledal na dno morja, da bi videl, če bi bila kje kaka riba sipa, kar je v enem kraju sedaj poleti vsakdanja prikazen. Ko je tako hodil po nabrežju, zapazil je nasproti vrtu Velikega trga nedaleč od vznožja pomola sv. Karla na dnu morja tri velike sipe. Šel je na krov tam blizu pripravljene parnika »Miramar«, da bi si izposodil ostrve (to

so vile za ribolov, za katere rabijo ribiči laško ime: fošino). Ko se je pa vrnil z ostrovami na prejšnje mesto, sip ni bilo več. Ali nedaleč od tam je zapazil na dnu morja velik omot. Posrečilo se je mladeniču kmalu spraviti omot na kopno. Ali glej groze, — iz omota je kapala kri. Lakovič je šel poklicat redarja, ki je bil tam blizu. Kmalu so prišli na lice mesta še drugi redarji, med njimi tudi policijski adjunkt Kreiner, ki je pregledal omot. In ko je bil omot odvit, prepričali so se, da se nahaja v njem ženska glava, ki je morala biti pred kratkim časom odrezana od trupla. Glavo so na posebnem mrtvaškem vozu prepeljali v mrtvašnico pri Sv. Justu, kamor je prišla sodnijska komisija ter dohajalo tudi mnogo ljudi, da bi spoznali umorjeno žrtev, posebno ker je manjkala doma marsikatera ženska, o kateri niso domačini vedeli kam je izginila. A nobeden ni spoznal glave in le slučaj je dovedel policijo na morilčevo sled, katerega imajo že pod ključem. Glava je bila zavita namreč v neki papir, na katerem je bilo napisanih nekoliko muzikalnih not, pod katerimi je stalo podpisano ime Foedran pl. Foedrantsperg. Kmalu je policija poizvedela, da stanuje v Rojanu št. 272 (nad župniščem) nekaj časa sem neki Foedran pl. Foedrantsperg. Ta je umirovljeni irženir avstrijske mornarice in je bil tudi nekaj časa uslužben pri avstrijskem poslanstvu v Carigradu. V ponedeljek zvečer ga je policija aretirala in preiskala njegovo stanovanje. Našli so nekaj groznega. V nekem kovčegu namreč je bilo spravljeno razkosano človeško truplo umorjene ženske. Bilo je sedem komadov: roke in noge v kovčegu, čreva v rešetu, drugo truplo v neki omarici. Dognalo se je, da je umorjena ženska neka 30-letna francoska pevka od Caffe Chantant, Lucie Fabry, rojena v Milanu, a pristojna v Tunisu. Živela je s Foedrantspergom šele nekaj dni. Umor pa se je izvršil, kakor menijo sosedje, v soboto. Foedran pl. Foedrantsperg taji, da bi bil on izvršil umor. Zaprl so tudi hišno lastnico, Celic, ki je baje živela s Foedrantspergom v jako tesnih odnosih. Foedrantsperg je doma iz Kamnika na Kranjskem. — Ta grozni zločin ki je sad modernega in toliko hvalisanega naziranja in vzgoje, je napravil na vse grozen vtis. Morilec francoske pevke, Julij pl. Foedrantsperg, je član ljubljanskega kolena te rodbine. Pred šestimi leti je bil na Dunaju poizkusil zločin. Skril se je v zaboju in dal ponesti v hišo dotične rodbine. Rodbina pa zaboja ni hotela sprejeti, na kar so ga postrežki pustili na cesti. Foedrantsperg je iz zaboja izlezal in pčbegnil. Taji še, pa ni dvoma, da je on moril-

lec. Pri Foedrerspergu so našli tudi sekuro, s katero je dekletu odsekal glavo, in bodalo. — O tržaškem morilcu Juliju pl. Foedrerspergu smo poizvedeli, da je obiskoval ljudsko šolo v nekdanji reduti v Ljubljani. Iz ljudske šole je bil izključen, ker je po Ljubljani s pomočjo limanic kradel iz poštnih nabiralnikov pisma in znamke. Julij pl. Foedrersperg je bil leta 1860. rojen v Kamniku, pristojen je pa v Kostanjevico. Mati mu je bila Marija pl. Foedrersperg, rojena Dolinar, ter je bila radi golufije obsojena v triletno ječo ter je vsled tega izgubila plemstvo. Oče Julijev, Evald pl. Foedrersperg, je leta 1870. bil obsojen v dveletno ječo. Umril je 16. novembra 1875. v gradiški kaznilnici. Brat Julijev je bil aretiran pred približno 20 leti v frančiškanski cerkvi, kjer se je skrtil za nekega svetnika, da bi pomči izvršil tatvino. Celičevo so že izpustili, ker ne morejo dokazati nikake krivde.

»Družinska Pratika« izide o Velikem Šmarnu!

Občni zbor čebelarstva podružnice v Toplicah na Dolenjskem bo v nedeljo, dne 9. t. m., ob 3. uri popoldne v šoli. Po občnem zboru bo predavanje o umnem čebelarstvu.

Duhovniške izpremembe v lavantinski škofiji. Č. g. Mihael Golob, dosedaj kaplan pri Sv. Križu pri Ljutomeru, je predstavljen v Št. ili v Slovenskih gorah; č. g. Jože Pečnak v Trbovlje, Šketa Ivan v Kozje, Atilšek Ivan v Stari trci, Ivan Bogovič k Sv. Juriju ob južni železnici, Jernej Podpečan v Podsredo.

Dva fanta utonila — Ogenj. — Od Sv. Jurija ob Ščavnici se nam poroča: Dne 26. m. m. sta se vtopila v Ščavnici Franc Strajnsak iz Jamne, ki je zadnji čas začel čez mero piti ptujski špirit, in Mat. Korošak, želarjev sin iz Berkovec, tudi prijatelj špirta! Oba, posebno prvi, sta prisegala na »Štajercu« evangelij. — Dne 27. m. m. pa je pogorela hiša v Berkovcih, katero so s posestvom vred kupili grški Slovenci. Pri sosedu so peli in pili in so baje s cigaretami zanetili hram!

Dva vojaka utonila. V Tržiču na Goriškem sta pri koptanju utonila četovodja Štefan Kubica in vojak prostak Ivan Nemeč od lovškega bataljona št. 1, štacioniranega v Tržiču. Nemeč je hotel Kubico rešiti, pa sta oba utonila.

Ogenj v Šmarju na Dolenjskem. Minuli teden je izbruhnil ogenj pri gosp. Ivanu Babšku v Šmarju na Dolenjskem. Ogenj mu je uničil ledenico, gospodarska poslopja in ves pridelek tega leta. Na lice mesta je prišla razun domače požarne brambe tudi požarna bramba iz Škofelje. Škode je nad 8000 kron. Zgorelo je tudi vse poljedelsko orodje. Sreča je bila, da je pri rokah vodovod, ker se je radi tega posrečilo ogenj lokalizirati. Ljudje so delali pridno in tako se je posrečilo preprečiti, da se ogenj ni razširil proti vasi. Če bi se ne bilo posrečilo ogenj ustaviti, bi bila cela vas v nevarnosti, tudi župna cerkev, katera je ravno sedaj popravljena in na novo prenovljena z izdelki domačih umetnikov. Kdo je zažgal, se ne vé.

Kužna bolezen med prašiči. V Istri, zlasti v puljskem okraju, se je pojavila med prašiči kužna bolezen. Iz raznih vasi prihajajo poročila, da je poginilo že mnogo prašičev.

Kranjsko vino na praški razstavi. Dolenjsko in vipavsko belo vino iz državne kleti v Rudolfovem toči v Pragi na razstavišču in v svoji vinarni »na Pernštýně« vinarnar Václav Kleinhampl.

Poslanec Ploj in »Štajercu«. Kar bi človek ne mogel pričakovati in tudi ne smel, to se je zgodilo! »Štajercu« in njegovi so sklicali shod v Ptuj; vršil se je 19. m. m. Naroden Slovenec ni bil na tem shodu, ker je dobro vedel, da so

poslanci »Slov. kmečke zveze«, kakor tudi »Narodne stranke«, storili zavoljo suše zares vse potrebne korake! A Ploj, ki se mu hlače tresejo, ker vé, da je v njegovem okraju »Narodna stranka« preslaba, da bi z njeno pomočjo zmagal, je šel snubit tudi k »Štajercu«! Pomagaj, za božjo voljo! Pomagaj! Res! Lepa liberalna narodnost! Dosedaj dvozveza: Ploj-»Narodni List«, zdaj trozveza: Ploj-»Narodni List«-»Štajercu«! Častitamo, gospod Ploj!

+ Javen ljudski shod v Starem logu na Kočevskem se je vršil v nedeljo pop. na dvorišču gosp. Samide. Shod je bil mnogobrojno obiskan. Poročal je dež. in drž. poslanec Jaklič o deželnem zboru, volivne reformi in nalogah, ki jih bo moral rešiti novi deželni zbor. Kaplan Zajc je govoril o koristi Rajfajznovih posojilnicah. Župnik Kreiner je v izbornem govoru dal duška zadovoljnosti in veselju, ker je poslanec prišel v njihovo sredo. Nemški kmetje so do letos vedno volili liberalno, kakor jim je ukazovala gospoda, a letos so volili согласно s slovenskimi kmeti. Vspelj je že tu. Izvoljeni poslanec je v njihovi sredi, da nas spozna, da vidi naše razmere in sprejme naše želje. Priporočal je, da se kmetje udeležijo prih. občinskih volitev in volijo krščansko-socialno. Potem so še posamezni kmetje povedali nekaj zahtev. Shoda sta se udeležili obe stranki, pa se je mirno in dostojno izvršil.

Slovenci na češkem katoliškem shodu v Pragi in češki jubilejni razstavi. Slovenci, namenjeni na češki katoliški shod v zlato Prago in na češko jubilejno razstavo, odpotujejo iz Ljubljane v ponedeljek, dne 31. avgusta. Somišljenike prosimo, da takoj na dopisnici javijo svojo udeležbo upravništvu »Slovenca«.

P. Alojzij Bobnar je pretekli teden umrl na Brezjah in bil pokopan v torek, dne 28. julija popoldne. Bil je rojen 14. januarja 1875. v Mirnipeči na Dolenjskem, gimnazijo je izvršil v Novem mestu. Leta 1895. je vstopil v frančiškanski red in bil 28. septembra 1899. posvečen v mašnika. Služboval je pri Sv. Trojici na Štajerskem, največ pa v Pazinu v Istri. Ker je bil izboren matematik, so ga v Pazinu pritegnili na gimnazijo za suplenta matematike, dokler ni bilo mesto zasedeno z izprašanim učiteljem. Potem je pa večino leta preživel na raznih župnijah tržaške škofije, kjer je veliko pomanjkanje duhovnikov. V jeseni je prišel na Brezje. Bil je jako rahlega zdravja, večkrat se mu je vdrla kri, tako tudi v noči od sobote na nedeljo, zjutraj so ga našli mrtvega, na tleh ležečega v lastni krvi. Naj počiva pri Bogu!

Mladeniški tečaj v Škofji Loki je nepričakovano lepo uspel. Udeležencev je bilo 200, sami fantje, nekaj deklet in duhovščine. Vsi referati so bili skrbno izdelani — na prvem mestu seveda dr. Krekov, ki je topot toliko tdko globokozamišljenega izvajal, da šteje njegovo loško predavanje gotovo med njegova najtemeljitejša. Referate objavi natančno »Mladost«, na kar že zdaj opozarjamo, zato ne bomo v »Domoljubu« o tem obširneje razpravljali.

CENJENIM NAROČNIKOM »DOMOLJUBOVIM«, ki do sedaj še niso poslali naročnine, sporočamo, da se jim s prihodnjo številko ustavi nadaljnje dopošiljanje lista, dokler ne store svoje dolžnosti kot naročniki - plačniki.

Liberalci zopet na ostuden način sramote naše vrle mladeniče, ki so bili navzoči v Škofji Loki. Psujejo jih po »Narodu« z najgršimi primki, kakor n. pr. capini itd. In to samo radi

tega, ker ne marajo naši zavedni fantje liberalizma in se ne sramujejo javno kazati svojega krščanskega prepričanja. Svetujemo liberalcem okoli »Naroda«, naj lepo mirujejo, ker naši fantje ne poznajo šale in utegne se prigraditi, da bodo tisti sokoliči, katere vodijo sedaj ljubljanski liberalci po deželi, morali srfotati potepeni tja, odkoder prihajajo.

Pozor, vojaki na dopustu! Letos prvokrat skuša vojna oblast odpustiti nekaj tednov vojake domov, da ob času žetve doma pomagajo. Vse oblasti imajo strog ukaz, da jako pazljivo zasledujejo vedenje in življenje teh odpustnikov za časa odpusta. Oblastva morajo potem natančno poročati o svojih opazovanjih. Ako ne bi bili uspehi ugodni, se tako odpusti vnaprej gotovo ne bi več dovolili. Starši in pa dotični odpustniki naj sami pazijo, da se ne bo slišala nobena pritožba. Ako bi se mladi ljudje, namesto da bi delali, okrog potepali in popivali, gotovo drugič ne bi prišli več na dopust in bi na ta način škodovali tudi drugim. Ljudstvo slovensko, resno upoštevaj to svarilo!

Odlikovan (!) liberalen poslanec. »Zarja« piše: »V goriških listih beremo, da je liberalen kraški poslanec Josip Štrekelj odpuščen od poljedelskega ministra kot zaupnik za vinarstvo za sežanski okraj. Kot svojemu zaupniku je bila namreč dala vlada Štreklju nalogo, da razdeli med kmete ameriške trte deloma zastoj, deloma po znižani ceni. Štrekelj je pa s trtami kupčeval. Ker je stvar prišla na dan, je minister Štreklja odslovil. Čujemo pa, da še ni konec čednih Štrekljevih dejanj, ampak da pridejo še razne stvari na dan. Radovedni smo, če bo ta mož, ki izkorišča ljudsko revščino v svoje namene, imel toliko poguma, da bo še obdržal mandat. Štrekelj je pokazal, da je liberalcu Bog in narod — trehpa za žep. Kdaj se bodo Kraševci zavedli, da jih liberalci za nos vodijo!

V Devinu so ustanovili katoliško-narodni dijak slovensko knjižnico.

Štajerska narodna stranka je hči satana — očeta laži. Narodna stranka ima dva jezika: »Domovino« in »Narodni List«. Prvega pomoli trikrat na teden iz svojega lažnjivega žrela, drugega pa enkrat. Kar ta dva jezika govorita, je večinoma lažljivo, in kar dosežeta, vse omadežujeta in zastrupita. V srca neizkušenih čitateljev vlivata strup sovraštva do katoliške cerkve in duhovnikov, strup verske mlačnosti in nevere. Satan nima na Slovenskem Štajerskem nič dela, zato mirno počiva in se je močno zredil. Namestu njega pa dela v njegovem duhu narodna stranka. — Prav to, kar piše »Slovenski Gospodar« o štajerski liberalni stranki, velja tudi o kranjski, ki ima tri strupene jezike, iz katerih bruha obrekovanje in laž. Ti trije jeziki so: »Slovenski Narod«, »Gorenjec« in »Notranjec«. Varujmo se jih!

+ Pomoč proti suši. Ker je z državno podporo 200.000 K mogoče le malo odpomči prizadetim živinorejcem, se bo podporni akcija morala za zdaj omejiti samo na revne živinorejce. Zato izda vlada na vse občine tiskane formularje, v katerih bosta župan in župnik morala potrditi tudi uboštvu prosvincev, ki bodo dobili sena po znižani ceni. Opozarjamo, da si je »Gospodarska zveza« že zagotovila velike množine sena, ki ga lahko vsak čas oddaje po dnevni ceni. Čujemo pa, da nekateri kmetovalci sedaj, ko je cena sena visoka, prodajajo svoje seno ter so mnenja, da ga bodo potem ceneje dobili od »Gospodarske zveze«. Za take špekulacije seve ni namenjena akcija v pomoč proti suši, zato opozarjamo vse kmetoval-

ce, naj sena ne prodajajo, ker ga bo še za res potrebne premalo.

Željno pričakovana 7. in 8. zvezek »Zbirke ljudskih iger« sta ravnokar izšla skupaj broširana v eno knjigo z zelo obširno in primerno vsebino. Obsegata tri igre za moške in tri igre za ženske vloge, in sicer za moške vloge: 1. Sinovo maščevanje ali spoštuj očeta. Igrokaz v treh dejanjih. — 2. Za letovišče. Burka enodejanka. — 3. Občinski tepček. Veseloigra v treh dejanjih. — Za ženske vloge pa: 2. Dve materi. Igrokaz s petjem v štirih dejanjih. — 5. Nežika z Bleda. Narodna igra v petih dejanjih. — 6. Najdena hči. Igra v treh dejanjih. — Ako so na razpolago pevci, se lahko uprizorijo nekatere igre s petjem in so knjigi pridejane pesmice z notami. — Knjiga je narasla na 328 strani in velja 1 K 60 vin., po pošti 1 K 80 vin. To potrebno knjigo, o kateri še kaj več izpregovorimo, je založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

Zahtevajte povsod le našo »Družinsko Pratico«.

— **Sv. popotnica in nepreviden voznik.** K sv. obhajilu za popotnico poklicani župni upravitelj V. Paulus iz Št. Urške gore bi danes lahko bil že pokopan. Po neizrečeno strmih in skalovitem potu se je vsled svojih trdih in bolnih nog vozil, ne da bi voznik konja držal pri gobcu in za vajeti, ali da bi vsaj sedlo bil pritrđil. Voz se je prevrnil. Gospod Paulus je padel z Bogom iz prevrnjenega voza na skalovje. Na prsih in rebrih je ranjen, kri pljuva, čuteč neznanse bolečine, levo ramo in roko ima pohabljeno, na rokah in nogah praske. Sv. obhajilo je po padcu s težavo opravil. Še sreča, da z glavo ni padel na skalo.

+ **Učitelj Šemrl v Lescah meni,** da je častno za učitelja, če se po »Narodu« proslavljajo njegove čednosti. Baha se, da je že pred petimi leti opustil »Oče naš« v šoli pred poukom. To je junaštvo učitelja Šemrla, ki se mora v »Narodu« proslavljati! Učitelj Šemrl v Lescah je tudi prorok in nam prorokuje, da se bo v petdesetih letih maševalo v praznih cerkvah. Učitelj Šemrl si naj zapomni, da je taka hvala v »Narodu« najslabše spričevalo za učitelje.

Za naš »Stražine« dom na Dunaju se je nabralo v prvi polovici tekočega leta v nabiralniku 33 K 96 vin., na slavnostnem večeru v čast udeležencem slavnostnega izpoveda 40 kron; darovali so razen tega: Albert Strahovnik 3 K 4 vin., gospodična Manica Plevelova 5 K, neimenovana gospodična 4 K, neimenovan 1 K. Obresti 7 K 47 vin. Naloženih je sedaj 506 K. Društveni odbor se vsem darovalcem iskreno zahvaljuje in se priporoča naklcnjenim rojakom za nadaljne blagodušne darove, da se nam čimpreje izpolni srčna želja po lastnem domu na cesarskem Dunaju! Albert Strahovnik (V./1. Franzensgasse 14), t. č. predsednik.

Naša jubilejna »Družinska pratika« izide, kot smo že zadnjič omenili, že v prvi polovici avgusta in sodimo, da bodo razprodajalci takoj po Vel. Šmarju mogli ž njo postreči cenjenim odjemalcem. Letošnja naša »Pratika« se sme imenovati jubilejna radi tega, ker prinaša povodom letošnjih treh jubilejev tri krasno izvršene slike v trobarvnem tisku, ki predstavljajo: Brezmadežno Lurško Gospo z Bernardko, dalje jubilarita papeža Pija X. ter cesarja Franca Jožefa I. Vrhutega se v daljšem spisu popisujejo navedeni trije jubileji in njih pomen. Se-

veda prinaša »Družinska Pratika« še mnogo drugega poučnega in zabavnega beriva in lepih slik, da se more v tem oziru meriti z vsakim manjšim koledarjem, ki bi pa veljal kajpada neprimerno več, kakor pa naša »Pratika«, ki se dobi v vsaki knjigarni ali trgovini za mali znesek 24 vinarjev. Ker nam danes še ni mogoče podati celotnega seznanika vsebine naše »Družinske Pratique«, omenimo le še, da je pač dolžnost vsakega našega somišljenika, da z vsemi močmi razširja in priporoča to edino našo »Pratiko« pri vseh svojih znancih in prijateljih. Zahteva naj se v trgovinah le naša »Družinska Pratika«, ki se loči od vseh drugih pratik po lepi, širom slovenske domovine znani sliki sv. Družine. V krajih, kjer bi se »Pratika« ne dobila pri trgovcih, naj se piše naravnost »Katoliški Bukvarni« ali pa »Prodajalni Katol. tisk. društva« v Ljubljano, kjer bo vsak zanesljivo in točno postrežen.

Dolenjske novice.

Iz litijskega okraja.

d Iz Zatičine. Nedavno je prinesel ljubljanski dnevnik »Slovenec« neki dopis iz zatiške okolice, v katerem piše nekdo, da razsaja pri nas zopet vročinska bolezen. Res je, da je nekdo obolel za to boleznijo, a se mu že povrača zdravje. Drugih slučajev pa ni. Naš župan je poslal sledeče pojasnilo »Slovencu«: »Oziraje se na pred kratkim v Vašem cenjenem listu izdano poročilo, da v Zatičini legar epidemično razsaja, poroča s tem podpisano županstvo, da to ne odgovarja resnici. Kajti v Zatičini je edinole en slučaj te bolezni, in sicer pri enem bolniku, ki že leta boleha. Torej o razsajanju ni govora. Blagovolite to resnico in ljubo v Vašem cenjenem listu objaviti. — Županstvo Št. Vid-Zatičina, 29. julija 1908. — F. Lesjak, župan. — Hvala Bog, da ni zopet te bolezni med nami, ker drugače bi nam oblasti zopet napravljale sitnosti radi bližajočega se semnja o Sv. Bernardu, kakor lansko leto. — V Ivančni gorici je bila pri »Gustelnu« veselica na korist blejskim pogorcem. Bila je dobro obiskana, saj se je odpelalo na Bled 20 kron čistega dobička. Za naše razmere lepa svota. Pri igri so imeli glavne vloge gđ. Končinova ter gg. Hočevar in Viktor Kovač. — Hudo so oboleli ml. gosp. cpat na vnetju ledvic. Bog daj, da kmalu popolnoma okreva. — Trgovec in gostilničar Andrej Hrast prodaja svoja posestva, ker se preseli na Koroško.

d Z Vač. Ljudska hranilnica in posojilnica na Vačah je imela 31. maja 1908. občni zbor, na katerem se je sklenila sprememba združinskih pravil v § 4., po katerem so se v delokrog ljudske posojilnice sprejele še fare: Sava, Peče in Kolovrat. To spremembo je potrdila c. kr. deželna kot trgovska sodnja v Ljubljani dne 8. julija. Izkaz ljudske hranilnice in posojilnice je pa ta: Prejemki 78.503 K 41 vin., izdatki 78.397 K 29 vin.; denarni promet 156.900 K 70 vin.; prejete hranilne vloge 50.978 K 51 vin.; dana posojila 34.010 K. — Mlekarska zadruga sv. Gora, ki ima svoj delokrog v farah sv. Gora, Vače in Kolovrat, pa je v kratkem času svojega obstanka svojim udom izplačala za mleko 16.347 K 29 vin., torej nad šestnajst tisoč kron. Te številke jasno izražajo, koliko koristi zadruga kmetu. Pred kratkim je mlekarna oglasila svoj pristop k »Zadružni zvezi« v Ljubljani. Načelnik gosp. Janko Zajec in vsi odborniki so vrli pristaši Slovenske Ljudske Stranke. Istotako pri ljud-

ski posojilnici. Delo naših nasprotnikov pa spi spanje pravičnega. Liberalci naj si zapomnijo, da zadružništvo ne sme imeti s političnim strankarstvom nobene zveze. Ljudem, ki prisegajo na brezverski program »Slovenskega Naroda« in »Učiteljskega Tovariša«, pa možje Slovenske Ljudske Stranke celo nič ne zapajo. Liberalni del učiteljstva pa je že tudi prekoračil daleč stare liberalce. Človek z učiteljsko izobrazbo, ki ne čita drugega, kakor vsak dan svoj »Narod«, mora duševno in versko popolnoma propasti. Če govoriš ž njim, se ti že pri prvih besedah izda njegovo versko prepričanje, ki ga včasih hinavščina le za silo in nezadostno pokrije. Mnogo je učiteljev, ki v cerkev sploh ne hodijo več ter bi prav radi videli, da bi tudi drugi ne hodili. Zato so pa brezverskim liberalcem ostali le ponočniaki, bogokletneži, šnopsarji ter pijane babure.

d Iz Javorja pri Litlji. Dne 28. julija t. l. položili smo k večnemu počitku 77-letnega Radeckijevega veterana, moža Martina Ambrož. »Umrli je mož« — tako poje naš dičim pesnik Sim. Gregorčič. In naš Martin je bil mož - poštenjak, kakršnih je danes malo med nami. Služil je deset let cesarja, vojskoval se je za domovino in svobodo, veliko je prestal v svojem življenju; z veseljem je delal, pa rad je molil. Bil je cel mož! Do zadnjega čil in krepak, smrt ga je našla sredi dela. Premagala ga je vročina dneva in mrtvoud ga je položil na smrtno postelj. Odložiti je moral koš, ki ga je dan za dnevom nosil in svojih starih ramah. Upamo pa, da je nesel več sto košev dčrih del na oni svet. Bog mu bodi plačnik! — Silno sušo imamo in vroče je, da se noč in dan potimo. Gorkote je opoldne v senci 29 stopinj po Celziju. Otave ne bo nič! Jabolka so polna in trta lepo kaže. Če bo po sreči, bomo imeli veselo trgatav in sladko kapljico. — Vodinja Meklenburška je darovala za cerkev 100 K, za reveže pa 50 K. Lepa hvala! — Dne 16. avgusta bo shod pri sv. Roku na Belečem vrhu. Sosedje, pridite počastit sv. Roka, mogočnega priprošnika. Na svidenje!

d Od Sv. Križa pri Litlji. Preč. gospodu zlatomašniku Andreju Petku, župniku pri Sv. Križu pri Litlji, dne 26. julija 1908.:

Ko molil »Introibo« prvikat,
Ko prvič »Slava Bógu« si zapel.
Pred božji prestol stopil božji sel.
Duhá-Bogá je prosil duh krilat;

Tvoj angel-varih prosil je takrat,
Naj dá Ti Bog, ki Tvoj postal je del.
Da Ti kedaj zasije dan vesel.
Ves krasen, ves častit, sijajen — zlat!

In danes ta praznuješ zlati dan,
Ko stopaš pred Gospodov žrtvenik
Kot zvest, izkušen Jezusov vojník.

Čestita bratov krog pri Tebi zbran.
Čestita narod, radosti prevzet.
Še mnogo Ti želi prav srečnih let.

Franjo Neubauer.

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Iz Šmarja pod Ljubljano. Že dalj časa ni poročal »Domoljub« nikakih novic iz šmarske doline. Gotovo so že naši bralci mislili, da so Šmarci zopet zaspali spanje pravičnega. Toda tudi mi nismo tako brez novice, ne, in čemu bi jih naj skrivali širšemu svetu. — V tem času sta gg. Götzl in Lebar prenovila notranost naše dekanije cerkve jako lično in očesu prikupljivo. Bil pa je tudi zadnji čas. Dobro število let je bila skoro brez vsake pravice, četudi je kričalo vse po nji. Na mnogih mestih se je kazala vlažnost in plesnoba, tako, da je bilo skrajno potreba popravila. Sedaj so stene, strop in stebri poslikani, oziroma po-

beljeni po gotskem načinu. Tudi tlak so vrgli venkaj in ga nadomestili z novim barvanim. Klopi so nanovo polakirane in tudi oltarji in podobe svetnikov so na novo pozlačene. Vrata k tabernakelju nam je pa g. Ivan Kregar jako okusno izdelal. Delo samo hvali mojstra. Dva stranska oltarja pa dobimo tja po zimi nova. Glavnemu se je opomoglo, toda tudi zunanost kliče, da kriči po popravi. Upajmo, da se naš g. dekan tudi tega ne bo vstrašil. Ako se gre za božjo čast, se ne straši naše ljudstvo, da si nekoliko pritrga pri pijači in obleki, pri zadnji zlasti naša dekleta. — Zadnje nedeljo, 26. m. m. smo imeli novo mašo. Daroval jo je č. g. Franc Žitnik. Vsi smo z veseljem čakali na lepo slovesnost, zlasti ker že celo vrsto let ni noben domačin daroval v naši cerkvi presvete daritve. In slednjič smo pričakali. Zastave, mnogoštevilni mlaji, ginljivi napisi so pozdravljali novomašnika. Cerkevni govor je imel č. g. Erzar, dekan iz Semiča, stric novomašnikov. Ginljivo je pozdravil jubilara, pojasnil je pomen duhovnikov, njih trpljenje in plačilo. Med svati smo zapazili visoke goste: deželnega poslanca g. Kosača z družino, visoke vojaške častnike in veliko častite duhovščine. Sorodniki gosp. Franca, posebno z Gorenjskega, so se odlikovali po svoji narodni noši. Med gostovanjem so se vrstili govorniki ter so čestitali g. jubilaru. G. novomašnik se jim je zahvalil; zahvalil se je zlasti gđni. učiteljici, od katere je prejel prve nauke, s katerimi se je napotil med svet. Zlasti ginljivo pa je bilo, ko je pozdravila g. brata mala sestra z lepo deklamacijo. Cela slavnost se je vršila v najlepšem redu. Veseli farani pa mu kličejo: »Čvrsto stopaj na pastirsko delo, koristiti, naj boče Ti največji vzor!»

d Iz Loškega potoka. Vprašanje našemu županu. Se li gosp. župan ne spominjate na č. bljubo dano zbranim več mozem, zastopnikom vasi dne 25. maja t. l. dopoldne v gostilni gosp. Kovača in v občinski pisarni glede osebe, ki se še sedaj nahaja v naši občini? Se li hočete rogati splošni želji in volji našega ljudstva? To vas vpraša več moč takrat prisotnih v obč. pisarni.

d Zelimlje. Tri mesece je bila naša župnija brez župnika, zato je umevno, da smo težko pričakovali dan prvega avgusta, ko se nam je naznanil dohod novega gosp. župnika. Prihajali so se v spremstvu preč. gosp. stolnega kanonika in dekana Feticch - Frankheima ter gosp. stolnega vikarja Potokarja. Lepi slavolčki, okrašeni z vencami in zastavami so pozdravljali novega gosp. župnika, ki se je pripeljal med pritrkavanjem zvonov in pokanjenjem topičev v Zelimlje. Prvi pozdrav se je vršil v vasi. Tu je pozdravil gosp. župnika g. župan, ključarji, šolarji ter mnogo drugega ljudstva. Spreved se je na to pomikal do cerkve, kjer je v imenu patrona pozdravil gosp. župnika gosp. grajščinski oskrbnik Šarta, njegova hčerka pa je podala lep šopek gosp. župniku, ki je na to v cerkvi podelil zbranim ljudstvu sv. blagoslov. Naša želja je, da bi č. g. župnik mnogo let deloval med nami!

d Shod pri sv. Luciji na Kalu župnije ambuške se bo vršil dne 9. avgusta ob 10. uri.

d Iz Loškega potoka. Za naš »Društveni dom« se navdušenje in zanimanje vedno bolj kaže. Požrtvovalni somišljeniki polagajo svoj dar v prekorišni namen. Nadaljnji darovalci: Josip Gregorič, veleposestnik, (Retje 50), 50 K. Levstik Josip, (Travnik 50) 20 K, Bartol Janež star., (Hrib 9) 20 K, Knavs Ivan (Hrib 2) 20 K, Košir Ivan, podžupan, (Retje) 20 K. Bog pravi in vzbudi še več posnemovalcev! Z združenimi močmi bomo dosegli svoj cilj.

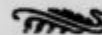
d Čatež pod Zaplalom. Pri nas imamo sedaj dva duhovnika in vsako nedeljo dvojno

službo božjo. Nastanil se je namreč pretekli teden na Čatežu župnik z Bučke, veleč. gosp. Ignacij Kutnar, po vsem Dolenskem znan spovednik. To bo posebno zaplaškim romarjem prelepa prilika, na božji poti prejeti sv. zakramente.

d Schulverein na Mavrlenu — k 25-letnici. Komaj smo se otrsli enega sovražnika, liberalizma, že se začne znova šopiriti drugi, Nemeč, ki je šel hujši in zmagovitejši. Svoj sedež ima na Mavrlenu v nemškem »Schulvereinu«. V nedeljo, dne 26. Julija je obhajal 25-letnico svojega obstanka, združeno s slavnostjo 60-letnice cesarjeve in volitvijo novega odbora. To vse je bilo na programu, a izvršilo se je vse naenkrat v šolskem posloju med hajlanjem in demonstrirajočimi »živijo«-klici, ker je bilo več kot tretjina Slovencev zraven. Bolj kot to slavje je pa pokazala zunanost Mavrlena, kaj da hočejo napraviti šulferajnski kolovodje s tem prelepim vinorodnim obmejnim krajem Bele Krajine. Tuj človek, ki bi šel skozi vas, si bi mislil, da se nahaja kje v nemškem cesarstvu. Obe gostilni in šola sta bili okinčani z nemškimi frankfurtaricami in nemškimi hrastovimi vencami in vejami. Hajlanje na cesti in po gostilnah ni ponehalo celo noč. Vkljub temu so slovenski zavedni fantje zapeli nekaj prav lepih slovenskih pesmic, med tem tudi »Hej Slovani«, in s tem pokazali, da se je vse to vršilo na slovenski zemlji. Razume se, da to ni nekaterim Kočevarjem ugajalo, posebno Rabuzi, ki je začel zmerjati slovenske može in fante s »verfluchte Bödner«. Naj ve ta kočevski zagrizenc, da o tem lahko še pred sednjio govorimo. Drugi se je postavljaj, da je »echt« Kočevar za to, ker je obiskoval šulferajnsko šolo, čeprav so starši Slovenci. Tukaj imate torej jasen dokaz, slovenski stariši, ki pošiljate vaše otroke v to šolo, kake uspehe bodo dosegli. Slovenski jezik, katerega ste jih vi učili, bodo kmalu pozabili. Navzeti nemškega duha bodo govorili rajši v nemškem jeziku in svoje naslednike ne več slovenskega ampak samo nemškega učili. Tako se bo okolica tega kočevskega gnezda ponemčila. Vaši potomci bodo nastopali proti temu, kar ste vi za najdražje smatrali. Vaš prijatelj »Domoljub« vas opominja, dokler je še čas. Res se lahko Schulverein baha, da je v teh 25 letih že dosegel nekaj uspehov. Sami poznate dobro one, ki so hodili v to šolo, kako se več ne brigajo za slovenski jezik. Res je dobro, ako se nemški zna, zlasti za onega, ki po svetu hodi, toda nemščine se je treba tako učiti, da se pri tem ne zanemarija slovensčina. To je mogoče storiti le v šoli s slovenskim učiteljem. Tudi v dobljički šoli se nemščina poučuje, pa so jo obiskovalci samo trije učenci pretečeno leto. Slovenski možje, žene in fantje, vzemite si te besede k srcu in ne pošiljajte več vaših otrok v to šolo ter ne podpirajte tega vam in vašim otrokom sovražnega šolskega društva. Tiste 2 K, ki jih dajate vsako leto za članarino, rajši zapijete, če jih že nočete dati za kak drug dober namen. S tem, da podpirate to društvo in »Südmarko«, sami sebi klofute dajete, ker sta ti obe društvi naperjeni proti vam in imajo namen slovenski narod zatirati. Isti namen imajo tudi vžigalice »Südmarkine«. Zahtevalite v Črnomlju one »V korist obmejnim Slovincem«, katerih dohodek ima namen pomagati onim slovenskim krajem, katerim preti ponesrečenje. Ker je tak kraj tudi naš, s tem sami sebi pomagajte.

d Iz Dobropolj. Občnega zbora S. K. S. Z. v Škofji Loki se je udeležilo tudi naše izobraževalno društvo po deputaciji 12 članov. Ako se pomisli, da je zaradi nerodne zveze z Gorenjsko treba dvakrat prenočiti v Ljubljani, je to pač velika žrtev. Kar nas posebno veseli, je to, da sta na čelu našim fantom korakala

dva naša učitelja gosp. nadučitelj Štrukelj in g. učitelj Odlasek. Tako je prav! Ako drugodi učitelji delajo štafažo liberalni stranki, zakaj ne bi držali z ljudstvom. Le tako si bodo pridobili ugled in ljubezen ljudstva! — Velika suša je vladala tudi pri nas. Dežja smo dobili zadnje dni sicer precej, pa za mnoge pridelke je že prepozno. Ako kedaj, tedaj se morajo sedaj ob tej strašni suši odpreti oči vsem, kako krvavo potreben nam je vodovod. Ljudje hodijo po vodo v Ponikve in Podpeč in morajo še čakati nanjo. Če bi bil vodovod, bi vode imeli doma dovolj zase in za živino. Pa so nekateri, ki se vedno izgovarjajo na svoje »štirne«. Kaj ti je sedaj koristila »štirna«, ki ti je morda stala čez 200 kron? In vendar piješ le kapnjico. Iz vodovoda bi vode nikoli ne zmanjkalo. Misli si, kaj bi bilo, ko bi sedaj v kaki vasi nastal požar. S kom bi gasili? Kaj bi pomagale vse prazne »štirne«? Gledati bi morali, kako bi vse do tal pogorelo! Ali je vodovod potreben ali ne? Ali ne bi bili potomci vedno hvaležni, da se je napravil vodovod? Načrti so gotovi, država bi precej prispevala — in vendar se ustavljajo nekateri starokopitneži in svojeglavci. Pametnemu človeku govoriti o koristi vodovoda je odveč, zato pa rečemo: Proč z vsemi pomisleki! Naša prva in najvažnejša zahteva je: vodovod v Dobropoljah!

Gorenjske novice.

Iz ljubljanske okolice.

g Z Vrhnike. Znano je, da so se pri volitvah delegatov za okrajno bolniško blagajno, dne 17. maja t. l. združili naši socialni demokrati z liberalnimi uradniki in delovodji raznih tovarn, ti so pa pritiskali s svojim vplivom na nekatere nerazodne delavce, tako so z njimi priborili pet glasov večine. Ker so se pa pri volitvi pojavile nepravilnosti in se je vložil ugovor, je višja oblast volitve razveljavila. Dne 9. avgusta, to je, v nedeljo, bojo pa nove volitve 40. delegatov za okrajno bolniško blagajno na Vrhniki, ob 5. uri popoldne v »Društvenem domu«. Vabimo prav vse, moške in ženske delavce, kateri so vslužbeni, pri opekarnah, pivovarni ali pri kateremkoli pod Vrhniko spadajočem podjetju; pridite na volišče, prav vsi do zadnjega, in pokažite, da ne marate, da bi vam gospodarili liberalci po znancem njihovem geslu: Liberalcu groš, klerikalcu knof. Nič boljšega pa nam ni pričakovati od socialnih demokratov. Ne volite z listo, katero vam bodo usiljevali naši nasprotniki, ampak z listo, ki vam jo bodo priporočali zanesljivi možje krščanskeo-socialne stranke. Pravico voliti ima vsak član bolniške blagajne, naj je moški ali ženska, samo, da je izpolnil 24. leto. Na svidenje toraj na dan volitev v »Društvenem domu«.

Božja pot na Dobrovi pri Ljubljani. Ta božja pot slovi že od leta 1231. Verni kristjani so prejeli na tem kraju po priprošnji prečiste Device in Matere božje Marije veliko čudopolnih dobrot. Najbolj obiskujejo Marijini častilci ta kraj med Velikim in Malim Šmarnom, zato so papež Pij IX. s pismom z dne 6. avgusta 1858. ponovili in podelili za vse večne čase popolne odpustke tistim, ki resnično skesani, čisto spovedani in vredno obhajani poobčno obiščejo cerkev v nebo vzete Matere božje na Dobrovi katerikoli dan od predvečera Velikega Šmarna do solnčnega zahoda Malega Šmarna. Moliti je treba za mir, za spreobrnjenje krivovercev in za povišanje katoške cerkve. Ti odpustki se lahko obrnejo tudi dušam v vica v prid.

Iz raznih krajev Gorenjske.

g Iz Železnikov. V našem trgu se priredi dne 16. avgusta slavnost, katera bo kakor upamo, jako lepa. Naše »Prostovoljno gasilno društvo«, katero se je ustanovilo ob 50-letnem jubileju Nj. Veličanstva, cesarja Franca Jožefa I. leta 1898., namerava ta dan obhajati svojo desetletnico in obenem proslaviti 60-letni cesarski jubilej. Ker se pa letos pa raznih krajih od nekdanjih tamošnjih bojevnikov proslavila tudi tridesetletnica okupacije Bosne in Hercegovine, se hoče ob tej priliki tudi pri nas po inicijativni načelnika naše požarne brambe, g. Franca Košmelja, kateri se je kot častniški namestnik udeležil te okupacije, bil tam ranjen in odlikovan za hrabrost, povabiti vse še žive takratne bojevnike iz okolice in selške doline, da se med nekdanjimi tovariši v veseli družbi spominjajo težkih časov, ki so jih pred 30. leti doživeli v Bosni in Hercegovini.

g Iz Stoba pri Domžalah. Tudi pri nas vsled suše mnogo škode trpijo in poljski pridelki n. pr. krompir, fižol, zelenjad se suše in otave ne boče, kjer nam je od 13. junija prišlo le nekaj kapljic dežja. Čutimo hudo sušo v farah Mengeš, Ihan, Homec in občine Križ, Podgorje, Radomlje in Beričevo pri Dolu. Umestno bi bilo, da bi gg. c. kr. okrajni glavar kamniški se osebno prepričal, kako umira zelenjad in se celo za Bistrico drevje suši. Po tem prepričanju bi se lahko podpora sena, katero so naši kmečki poslanci dosegli, razdelila pravilno po potrebi kraja in posestnikom! Predlanskim je prišla komisija pogledat škodo po toči in so bili kmetije celi dan zamudili in nič dobili, le nekaj popusta na davku. Pač pa so dobili nekateri, katerim bi po pravici ne šla; celo liberalni agitatorji so bili protežirani. Menda letos ne bo tako?!

g Izpod Grintovca. Šenčurska občina se je v zadnjem času zopet odlikovala v svoji naprednosti. Kakor znano, upeljejo na Cerklje brzojav. Tega bi bila lahko deležna tudi vas Šenčur, ker je bila dana šenčurskemu odboru jako ugodna prilika za to. Dočim plača cerkljanska občina za nov brzojav 1000 K, od katerih je ondotna posojilnica sama ponudila 500 kron, bi bilo šenčurski občini prispevati le z 200 K. Kolike važnosti bi bil ta brzojav za Šenčur, ni treba razlagati. Dolžnost županstva Šenčur bi bila, delovati na to, da bi se brzojav res upellal skozi Šenčur. A naši »napredni« odborniki so se uprli temu. To je vendar več kakor nazadnjaško! Kaj so mislili pri tem ti »vrli« naprednjaki!? Vsekakor s tem občini gotovo niso koristili, ker tistih par sto kron bi se bilo izplačalo v nekaj mesecih, ker je treba pri nas plačati za vsak brzojav najmanj 1 K, ki se dostavi. Torej so se naši odborniki res tako odlikovali, kakor pri oddaji šenčurskega lova, ko so občini škodovali najmanj za 1000 K. Proč s takim odborom! — Najbolje bi bilo, da bi se vsakemu šenčurskemu odborniku poslal vsak teden en brzojav, da bi izprevidel važnost brzojave. Le tako naprej, za napredek Šenčurja, slava in čast vam!

g Iz Ihana. Ker se je naše izobraževalno društvo preselilo v druge lepše in bolj priprave prostore blizu cerkve, zato se opozarjajo vsi društveni člani, da je društvo vsako nedeljo odprto in so na razpolago razni časopisi. Želeti je, da bi prav pridno dohajali v društvene prostore zlasti mladeniči. Namesto v gostilno, raje v društvo!

+ Protest proti »Slovenskemu Narodu«. Občinski odbor v Boh. Bistrici je v seji, dne 2. avgusta 1908., sklenil sledeče: »Odločno protestiramo proti vsem napadom v »Slovenskem Narodu« proti našemu č. g. župniku Pibru. Izrekamo mu popolnoma zaupanje za složno sodelovanje.

To naj bo njemu zadostilo za nesramne napade v »Slovenskem Narodu«. Županstvo Boh. Bistrica, dne 2. avgusta 1908. — Fr. Arh, župan.

Notranjske novice.

Iz reške doline

n Somišljeniki! Opetovano vas opozarjamo, da v trgovinah in gostilnah povsod zahtevate žveplenke »Krščansko-socialne zveze«, ki nosijo napis: »V korist obmejnim Slovincem«. Kdor nima teh žveplenk, ni naš somišljenik!

n Vzajemno zavarovalnico pripravljamo onim, ki se zavarujejo. V Bistrici in Trnovem je polno agentov za razne židovske zavarovalnice, a kdor hoče biti zavarovan pri pošteni in slovenski »Vzajemni zavarovalnici«, naj se obrne do njenega zastopnika gosp. Dovgana, po domače Grhčeta v Kosezih.

n »Domoljuba« neizrečeno radi berejo liberalni velikaši v Bistrici, ravnotako »Slovenca«. Je jako prav, saj včasih kaj pametnega berejo — čeprav včasih tudi o sebi. Nekateri gospodje komaj čakajo v soboto, da pismo naša raznese pošto, tedaj pa brzo k tistim, ki ga imajo naročenega. Pa bi ga gospodje tudi naročili, saj stane samo 3 K na leto!

n Suša še vedno dela silno škodo v naši dolini. V nekaterih vaseh že zmanjkuje vode in jo morajo hoditi v oddaljeno Bistrico iskat.

n Pazite na svinjake! V naši dolini krkajo prešiči. V Trnovem je nekemu posestniku kar pet prešičev poginilo. Pobira jih takozvana »rdečica«. Gotovo je mnogo krivo to, da se pazi premalo na svinjake. Skrbeti je treba, da so svinjaki dovolj zračni in hladni sedaj, ko je velika vročina.

n Kmetiska zveza se ustanovi za našo dolino. Na ustanovni shod pride poročat gospod poslanec dr. Žitnik. Dan že pravočasno naznamo.

n Gad umoril kravo. V Postenjah je pičil gad kravo posestnika Valenčica na vratu tako, da je kmalu poginila.

Ildrijske novice

n Afera Gostinčar - Julče še zdaj ni čisto končana. Ker je najvišje sodišče dalo nos idrijskemu in ljubljanskemu deželnemu in izreklo, da sta obe sodišči kršili postavbo, ko sta opustili Julčeta in da sta razsodbi ničevni, je sedaj vprašanje, ali bo Julče po tem ničevnem oprosčenju se otresel tudi stroškov. Odločilo bo to reč zopet najvišje sodišče.

n Nestrpnost brez meje. Notranjska gasilna društva so imela dne 26. julija v Idriji slovesnost. Ker je bila sv. maša na programu, so hoteli naši liberalci to slavnost ignorirati in še le na ponovno zahtevo županovo je general Julče obesil zastavo na mestni hiši. Gostje, zapomnite si to!

Iz raznih krajev Notranjske.

n Iz Hotederske. Zopet naredili smo važen korak v napredku. Začela je poslovati tukajšnja hranilnica in posojilnica, kar je v darajšem življenju velikega pomena. Zavedno ljudstvo, le pridno se posluži domačega denarnega zavoda. Kakor se sliši, dobimo tudi v kratkem za naše razmere prepotrebno konsumno društvo, potem smo gospodarsko popolnoma samostojni. Bog daj, da se nam ta goreča želja kmalu spolni. S to ustanovitvijo pride čas, da porečemo »Svoji k svojim«. Zato raj zavedni možje, pogumno naprej ne ozi-

raje se na desno ne na levo, in ne poslušajte zasramujočih glasov naših nazadnjaških liberalcev.

n Iz Dolenjega Logatca. Vžigalice »V korist obmejnim Slovincem« se prodajajo v Dolenjem Logatcu pri narodni trgovini »Josip Brus«. Zatoraj pridno segajte po njih.

n Iz Dobračeve pri Zireh. Naš zadnji dopis v »Domoljubu« je občutno zbudil nekatere tistih ponočnih nemirnežev, katere smo bili zadnjič vzeli na piko. Mi pa pravimo: »Pošte-no se zadržite, kakor se pravim fantom spodobi, zapojte, ako hočete; zavoljo tega vas ne bo nobeden preganjal. Toda mirne ljudi, ki vam nič nočejo, pri miru pustite in potem vas bomo tudi mi v miru pustili. Mi znamo potrpeti, toda tudi našega potrpljenja je enkrat konec! Zato, ako bo treba, bomo v prihodnje take rogovileže s polnimi imeni v časopisih razglasili v sramoto njim in pa dotičnim vasm, kjer so doma. Za danes omenimo samo to, da sta dva izmed tistih prišla dne 31. julija ob 5. uri zjutraj v neko hišo in na način, ki je omikanega človeka nevreden, dajala duška svoji jezi zavoljo zadnjega dopisa. To sta bila fanta F. R. in A. B. Za danes jih imenujemo samo z začetnimi črkami. Omenjeno bodi tudi, da vemo, kaj je eden izmed teh dveh nedavno pretel... Da bi ga torej, ker imamo pričez za to, lahko tožili zavoljo nevarnega preterja. Toda za danes naj zadostuje samo to! Mi nočemo nikogar izzivati, toda proti krivicam se bomo vsekdar odločno branili.

n Iz Postojne. Dne 16. t. m. priredi dekliška Marijina družba igro: »Na Marijinem srcu«. Pred igro se boče prepel en zvezek Ferjančičevih narodnih pesmi. Vsi prijatelji poštene zabave se s tem vabijo, da se igre udeležijo. — Kakor na veliki petek, tako je bilo danes v cerkvi, so govorili ljudje v nedeljo po Postojni. Zakaj? Božja služba se je vršila brez petja in orgljanja, ker so se oni, ki so že mnogo let plačevali organista, uprli ter, ne vemo iz kakega vzroka, ustavili plačo organistu. Lahko bi rekli: Blagor varčnim, ker oni bodo zabogatali. — Postojna ni svetovno mesto in vendar bomo imeli kar dve slavnosti v spomin cesarjevega jubileja. Kako to? Kakor je razvidno iz zbadljivega pisanja »Notranjca«, kjer se zabavlja čez stare vojake, bi bili nekateri iz vrste požarne brambe pri tej prireditvi svojo osebo radi malo bolj pokadili in počastili. Vojaki pa niso bili zadovoljni brisati prah raz čevljev »nekaterim« in tako je prišlo do nesporazumljenja in sedaj bo, kakor beremo po časopisih, požarna bramba praznovala cesarjev jubilej dne 9. avgusta, dosluženi vojaki pa dne 23. avgusta.

n Shod izobraževalnega društva v Košani. V nedeljo, dne 2. avgusta, se je vršil pod g. župnikovo šupo prav zelo lep shod. Vrliga ljudstva je prišlo nad 400. Gospod župnik K. Lenassi otvori shod in podeli besedo g. Milavcu iz Ljubljane. V poljudni besedi je razložil navzočim železničarjem pomen »Prometne zveze« in koristi, ki jih ta nudi svojim članom. Iv. Nep. Gostinčar je govoril o izobrazbi in priporočal dobre časnike in knjige, ter jih navdušil za vstop v društvo. Drž. posl. Gostinčar je burno pozdravljen govoril o nekaterih za kmeta važnih stvareh, ki jih je sklenil drž. zbor. Tudi g. žup. Lenassi je govoril par bodritnih besed. Ljudstvo je ves čas zvesto poslušalo in se po shodu prav povoljno razšlo. Vsa hvala našemu gosp. župniku, ki nam je preskrbel govornike in shod.

+ Vžigalice v korist obmejnim Slovincem se prodajajo v Dolenjem Logatcu pri narodni trgovini Josip Brus. Zatorej pridno segajte po njih.

Narodno gospodarstvo

Dolžnosti poslov.

Zadnjič smo že govorili o dolžnostih gospodarja nasproti poslom, danes pa pogledimo, katere dolžnosti imajo posli nasproti gospodarju.

Pred vsem je posel dolžan gospodarja spoštovati in ubogati. To pa ne morda zato, ker je gospodar bogatejši in imenitnejši od njega, marveč zato, ker je gospodar poglavar družine. Grdo je slišati in videti posla, ki se svojemu gospodarju ali gospodinji odgovarja in ne stori, kar mu je bilo naročeno. Ako posel misli, da gospodar v kaki stvari nima prav, tedaj naj mu to mirno in spoštljivo pove. Ako se dotična stvar tiče koristi gospodarja, pa on noče priznati, da ima posel prav, potem naj posel pač ravna, kakor mu je bilo ukazano. Če pa se godi krivica poslu osebno, tedaj sme pač odločno zahtevati svoje pravice; vendar tudi v takem slučaju ne sme pozabiti na dostojnost.

Gospodarja je treba spoštovati tudi v njegovi odsotnosti nasproti domačim in drugim ljudem. Malovreden je tak posel, ki skuša ponižati svojega gospodarja v očeh ostale domače družine, sosedov ali tujih ljudi ter raznaša njegove slabosti in gospodarske težave. Ravnotako ni lepo, ako se posel ne potegne za svojega gospodarja, oziroma gospodinjo, če ju drugi vlačijo skozi zobe, v njegovi navzočnosti. Dokler si pri hiši, drži ž njo in se vedno potezaj za njeno čast.

Kakor poslu ni treba spoštovati gospodarja radi njegovega bogastva, tako ga tudi ne sme zaničevati, ako vidi, da je v denarnih stiskah. Gospodar ostane gospodar prej ko slej, in posel dobi od njega svoje plačilo, naj si je denar vzel s kupa ali pa si ga je izposodil. Zato naj se posli ne posmehujejo gospodarjevi stiski in naj ga ne nadlegujejo nalašč za denar ravno takrat, ko vidijo, da ga nima.

Druga važna dolžnost posla je pridnost. Bolj ko kdaj prej, teži kmeta dandanes vzdrževanje in plačevanje poslov, bolj ko kdaj prej mora skrbeti, da zmaguje to vedno večje breme. Zato pa je tudi dolžnost posla, da vse svoje moči zastavi v korist kmeta, da v polni meri zasluži svojo hrano in plačo. Dela naj vestno, kakor bi delal za sebe samega, pa naj bo gospodar zraven ali odsoten. Ako tega že ne stori iz ljubezni do gospodarja, pa naj stori iz spoštovanja do samega sebe, radi svoje osebne časti. Pač malo je vreden tak posel, ki stori le toliko, kolikor ravno mora; kdor drži nase, bo storil, kolikor bo največ in najbolje mogel, da bo lahko s ponosom pokazal na svoje delo. Takemu poslu se ne bo slabo godilo in bo prej ali slej našel svojo srečo. O poslih pa, ki gledajo samo nato, kako bi mogli v odsotnosti gospodarja lenuhariti, in vsako delo napravijo ali naro-be ali pa le napol, pa ni vredno niti izgubljati besed. Tak posel ni vreden družega, nego da ga gospodar požene od hiše.

Tretja dolžnost posla je zvestoba. Da je krasti greh in velika sramota pred Bogom in pred ljudmi, ve pač vsak otrok. Večjih tatvin se ljudje tudi zelo ogibajo, kajti za pravega pravcatega tatu bitli spoznan se

vsak boji. Drugače pa je s tatvino v malem; tu imajo ljudje precej široko vest, češ, kaj bi taka malenkost! A vendar je tatvina tudi šivanka, če jo vzameš svojemu bližnjemu brez njegove vednosti. Pomisli naj vsak nase, kako nevoljen je, ako mu zmanjka še taka malenkost; ravno tako neprijetno je to drugim. Potem pa je tudi to: danes malenkost, jutri malenkost, pojutrašnjim zopet itd., — no, tako iz samih malenkosti nastane velika množina, ki bi zaslužila kazni pred sodnijo. Vsak posel naj bi pač strogo držal na svojo čast ter ne vzel gospodarju nikoli niti najmanjše stvari; kajti tudi najmanjša kraja se lahko spremeni v železno srajco, ki je človek ne sleče več. Tako se postane tat in se izgubi čut poštenja, predno se je človek prav zavedel svojih pregreškov. Nekateri posli pa so taki, da ne jemljejo gospodarju sicer zase, pač pa za druge, češ, kaj pa to, saj gospodar ima dosti, a mene bodo ljudje hvalili, da imam dobro srce. Tudi to je tatvina. Posel lahko prosi gospodinjo za tega ali onega, sam iz svoje volje pa ne sme ničesar jemati in razdajati. Posel je tudi dolžan preprečiti, oziroma gospodarju naznaniti vsako tatvino, ki jo drugi izvrše. Seveda, ako so tatovi domači ljudje, mora postopati previdno, da si ne nakoplje sovraštva in ne napravi prehudega razdora v družini. Najbolje je, da govori z gospodinjo, ki bo nadalje postopala po svoji vesti.

To so temeljne dolžnosti, ki naj jih posel prinese k hiši: spoštovanje in pokorščina do gospodarja, pridnost in zvestoba. Potem bo tudi gospodar gledal, kako bi bolje postregel, plačal in počastil posla, potem bodo kmečki posli uživali stokrat lepše življenje, nego delavci v mestih in rudnikih. Ko bo še izvedeno zavarovanje za starost in onemoglost, potem res ne vemo, kdo bi bil tako nespameten, da bi iz ljubelega domačega kraja tiščal proč v tuji svet, kjer ga nihče ne pozna in ne mara in kjer preži nanj pokvarjenost in prerana smrt.

K sklepu moramo le še nekaj omeniti: posel naj gleda, da ne bo z besedo ali dejanjem pohujšal gospodarjevih mladoletnih otrok. Pač je dolžnost vsakega človeka, da pošteno živi in ne dela pohujšanja; a to je treba zlasti poslom zabičavati, ki v tem oziru — žalibog — premnogo greše. Naj imajo torej posli vedno pred očmi božji opomin, da gorje tistemu, ki pohujša otroka. S tem končujemo in upamo, da nam pošteni posli ne bodo zamerili — poštene besede.

Najnovejši dogodki.

Dogodki v Perziji.

Berolin, 3. avgusta. »Lokal-Anzeiger« poroča iz Teherana: Na poletnem bivališču turškega poslanštva se je vršil shod, ki je sklenil, da pozove šaha, naj hitro skliče perzijski državni zbor. Turški poslanik zagotavlja, da se je vršil shod proti njegovi volji. V Tebrisu je razburilo poročilo o turški ustavi prebivalstvo. Boji so ponehali. Šahove čete bodo zapustile Teheran in se podale v Tebris na revolucionarje. Boje se, da se upro šahovi vojniki, ker ne dobivajo plač.

Smrtne obsodbe v Varšavi.

Varšava, 3. avgusta. Na povelje generalnega gubernatorja Skalona so obesili štiri na smrt obsojene osebe. Socialno demokratska stranka je doposlala generalnemu gubernatorju svarilo in protest.

Proti sultanu.

Berolin, 3. avgusta. »Vossische Zeitung« poročajo iz Soluna: Tu se je javno pokazala nezadovoljnost s sultanom. Odtrgali so povsod javno napise s sultanovim imenom. Vršile so se pa manifestacije za princa Jusufa Izedina, sina prejšnjega sultana Abdula Azisa. Izedin je priljubljen in dela se na to, da postane sultan Izedin.

Sultan bolan.

London, 3. avgusta. »Times« poročajo iz Carigrada: Sultan je zaradi zadnjih dogodkov zelo pobit. Odnehal je toliko, ker je bolan.

Izet paša na angleški ladji.

Carigrad, 3. avgusta. »Ikdam« poroča, da je došla angleška ladja »Mária« v Dardanele. Na ladji se nahaja pobegli nekdanji sultanov ljubljenec Izet paša, s katerim sta govorila mutesduf in angleški konzul, ki je izjavil, da hoče postopati po svojih inštrukcijah. »Ikdam« poroča, naj se prebivalstvo mirno zadrži, ker se reši zadeva po mednarodnih običajih. Proti Izet paši je ljudstvo tako razburjeno — da se boje za njegovo življenje, če bi ga izročili Turčiji.

Odbor za slovo in za napredek.

Carigrad, 3. avgusta. »Ikdam« objavlja brzojavko odrinskega odbora za slovo in napredek, ki naglaša: Sultan je naša edina zaščita. Njegovo osebo ščitita duh in kri vse armade in naroda. Podnevi in ponoči molimo za njegovo življenje. Odstaviti smo nameravali le nekaj izdajalcev, kar je sultan izpolnil.

Prisega na ustavo.

Carigrad, 3. avgusta. V taksimski vojašnici, Pera, so prisegli častniki in vojaki na ustavo. Klicalni so viharno slava, kadar se je čitalo sultanovo ime. Tudi v ostalih carigradskih vojašnicah je prisega lo vojaštvo na ustavo.

Nemčija in Turčija.

Berolin, 3. avgusta. »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« piše, da Nemčija želi, naj bi bijalo v Turčiji močno svobodno ljudstvo pod vladno naprednega vladarja.

Protinemška demonstracija v Carigradu.

London, 3. avgusta. »Köln. Zeitung« poroča iz Carigrada, da se je poizkušala v municipalnem parku protinemška demonstracija, ki se je pa izjalovila.

Ovacije mladoturkom v Solunu.

Solun, 3. avgusta. Iz Velese je došlo 400 oseb raznih narodnosti in mnogo odposlaništev, ki so se zahvaljevali in čestitali na uspehih mladoturškemu odboru. Poseben vlak vojakov, uradnikov in častnikov se je odpeljal v Carigrad, da se zahvalijo sultanu za ustavo.

Iz raznih krajev.

Čas je zlato! Strokovni list »System« iz New Yorka poroča sledeče: V 14 nadstropju neke hiše, ki je namenjena trgovini, se nahaja skrajno razkošno opremljena restavracija. Služi ta restavracija vsak dan le 15 gostom. Streže tem gostom 20 natakarjev. Osojba v kuhinji je okrog 100. Gosti so vsi večkratni milijonarji in, veliki skupuhi. Ne skoparjo sicer z zlatom, ampak s časom. Nimajo nič dražjega kot čas. Teh petnajst oseb lahko vsak čas posedijo milijardo, če je treba, od časa pa ne morejo posoditi niti minute. Celo pri južini delajo. Med južino večkrat ustanovijo ali pa odpravijo važna milijonarska podjetja. Vse kar govorijo, traja le gotove minute. Ko te pretečejo, se prične takoj pogovor o drugi snovi. »Timekeeper«, kot ga imenujejo, je majhen, močan gospod, ki ima le 10.000.000 dolarjev (t. j. 50.000.000 kron) premoženja, ima edino prednost, da pazi na minute in sekunde. Njegovemu povelju je vse podvrženo. Samo da reče on »time«, se že konča pogovor in se prične zopet o kakem drugem predmetu.

Iz kraljestva »velikih« zločincev. Bez znamenitega tatu dijamantov, L. Maine, je takoj vzbudil veliko zanimanje Parižanov. Povsod, kjer je večje število ljudi, se govori gotovo o posrečenem begu »kralja« dijamantov. Seveda ne pozabijo pri tem njegovih prednikov. S posebnim zanimanjem pa govorijo o takih zločincih, ki so odnesli pete šele takrat, ko so bili že v zanjki. Pred vsem se razgovarjajo o mojstrskem begu goljufa Boulaines. Ta je bil 2. oktobra 1902 obsojen radi poneverjenja, goljufije in drugih v to vrsto spadajočih zločinov. 21. oktobra je bil pripeljan k preiskovalnemu sodniku Cosnacu. Ko je zapustil preiskovalno sobo, je rekel svojim stražnikom, da hoče obedovati v hotelu. Seveda sta mu oba agenta takoj dovolila, ker jima je sodnik naročil, da naj ujetnik obeduje, kjer mu ljubo. Ta je šel obedovati v najbolj eleganten hotel, kjer ga je stal obed 40 frankov. Po obedu se je pustil od nadzornikov peljati k svoji znanki. Ker sta bila agenta uljudna, sta ostala pred sobo in pustila Boulainesa samega. Ker je imela soba dva izhoda, je Boulaines to priliko porabil in pustil uljudna agenta sama oditi, on je pa tudi sam odšel pri drugem izhodu. — »Znameniti« goljuf Altmayer je bil vkljub večkratnim spremembam vendarle prijat. V zaporu je napravil načrt za beg, katerega je tudi mojstrsko izvršil. Pri razpravi preiskovalnega sodnika Villersa je izmaknil neopaženo polo papirja, ki je nosila pečat sodnije. Na to je napisal jetniškemu ravnatelju sledeče: »Odpustite takoj brez nadaljne preiskave Altmayerja, ki se nahaja v zaporu od 23. oktobra«. — Pri drugi preiskavi je simuliral nerodnost in s komolcem prevrnil akte. Pri pobiranju se mu je posrečilo, da je neopaženo pritisnil pečat preiskovalnega sodnika. Ko je odšel iz dvorane, je izročil orožniku, ki ga je zunaj čakal, pismo, da naj ga izroči jetniškemu ravnatelju. Ko je ta prečital ukaz, je dal vse Altmayerjeve stvari pospraviti in ga je čez eno uro izpustil.

Zapuščeni otrok — diplomat. Zgodilo se je, da je nekoč v mestu Turinu don Bosco dobil nekega zapuščene dečka, ga vzel seboj v deško zavetišče ter ga tam z dobrimi nauki pripravil, da je postal goreč služabnik božji. To je bil od starišev zapuščeni deček Ivan Cagliera, ki si je pridobil tako Boscovo zaupanje, da ga je ta pozneje brez skrbi pustil v Južno Ameriko, kjer je v istem smislu kot don Bosco deloval. Na ta način je vzgojil nešteto dečkov kot dobre člane človeške družbe, ki bi se sicer izgubili v morju hudobije. To plodnosno delovanje je vzbudilo pozornost Pija X., ki je ravno potreboval diplomatičnega zastopnika za sveto stolico v srednjeameriški republiki Kostarika. Na to važno mesto se je odločil postaviti nekdanj zapuščene dečka Ivana Cagliera. Tako je nekdanj zapuščeni deček postal diplomat. Ta slučaj kaže, kako se je treba zavzeti za zanemarjeno mladino. Koliko talentov se zakoplje ravno s tem, ker se premalo deluje na tem polju.

Žrtev znanosti. Iz Londona se poroča: Učeni zdravnik Hall Edwards je pri zdravljenju bolezni, pri katerem je uporabljaj Radiograf, zgubil levo roko. Radi tega ne more sedaj več izvrševati svoje službe. Kralj Edvard mu je dovolil 2400 mark letne penzije iz lastnega žepa.

Nemška češka požrtvovalnost. V letu 1907 so znašali dohodki nemškega »Schulvereina« 636.473 K, češkega šolskega društva pa v istem času 784.239 K. Razmerje je za Čehe še častnejše, če se pomisli, da nemški »Schulverein« dobiva podpore iz cele Avstrije in Nemčije, »Češka Šolska Matica« pa se razteza le na Češko, Moravsko in Šlezijo.

Razpis Viljem grof Reichenbach-Lessonitz-ove ustanove za invalidne pomorske častnike v znesku letnih 200K. Pravico do te ustanove imajo invalidni častniki pomorske bitke z dne 9. maja 1864 pri Helgolandu, odnosno njih vdove in sirote, in če teh ni, oficirji ali njih vdove in sirote iz kasnejših pomorskih bitk. — Prošnje, opremljene s potrebnimi dokazili, je vlagati do 15. avgusta t. l. na »Pomorsko okrajno poveljstvo« v Trstu. Pojasnila daje vojaški urad v Ljubljani, sicer pa okrajna glavarstva.

Iz Seznam približne potrebščine oskrbovalnih predmetov za dobo 1908/1909 za domobrambo. Intendantca poveljništva domobrambe v Gradcu je poslala trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani seznam približne potrebščine predmetov, ki se bodo potrebovali v dobi 1908/1909 za oskrbo c. kr. domobrambe na raznih postajah. Seznam obsega oves, mrvo, slamo, drva in premog. Seznam in splošni pogoji se lahko vpogledajo v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani. Dobavne obravnave se bodo pravočasno razglasile.

— **Nabiralne ke za pisma** je sl. poštna direkcija v Trstu po dveletni prošnji vendar odredila po vaseh: Kamnje, Polje, Ravne in Nemški Rovt v Bohinju. Hodil bo po naštetih vaseh poštni sel trikrat na teden ter pobiral nabrana pisma. Za ljudi velika dobrota!

Adjustiranje pošiljatev carine prostih vzorcev. Trgovinsko ministrstvo je naznanilo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da je bilo srbskim carinskim oblastvom pred kratkim naročeno, naj obstoječe predpise glede adjustiranja pošiljatev carine prostih vzorcev blaga brez vrednosti s strogejšo natančnostjo, kakor doslej, izvršujejo. Osobito vzorci tekstilnega blaga morajo biti vedno prikrojeni na predpisani meri 20 in 30 cm.

USTAVA V TURČIJI.

Svet se še danes čudi, kako da je prišlo tako naglo, tako nepričakovano do preobrata v Turčiji. Saj je bilo o sultanu znano, da je vladal kruto in nasilno. Poročila o uvedbi turške ustave so bila zelo mirna. Brzojavke so naglašale, kako da zdaj sultana vse slavi in ljubi. Zadnja poročila pa niso taka, posebno pomirljiva. Dohaja veliko poročil, ki naglašajo, da hočejo mladoturki sultanu vzeti prestol in razglasiti za sultana sina rajnega turškega sultana Abdul Azisa. Vsekakor turške revolucije še ne bo tako hitro konec in doživimo prav lahko presenečenja.

ITALIJANSKI ZUNANJI MINISTER

Tittoni se poda dne 10. avgusta na moravska posestva kneza Frassa.

BOJI V ITALIJANSKIH KOLONIJAH.

V italijanski Lomali deželi je porazil dne 11. julija major di Giorgio pri Melletu vstaški rod Bimdel, ki je imel velike izgube. Italijani so izgubili enega poročnika in enega vojaka.

SRBSKI PRORAČUN

za leto 1908. je skupščina po kratki debati splošno odobrila s 63 proti 25 glasovom.

DELAVSKA PENZIJSKA POSTAVA.

Delavsko penzijsko postavo je odobrila angleška gosposka zbornica v obliki, v kateri jo je sprejela poslaniška zbornica.

JAPONSKI ZUNANJI MINISTER

Kamura je došel v Peterburg, da se dogovori z rusko viado o še nerešenih mandžurskih vprašanjih.

Za vinske trgovce.

Iz Livade pri Oprtiju.

(Dopis.)

Glede na gospodarske hibe, kakor je poročal »Slovenec«, se mora priznati, da je to žalostna istina tudi za našo okolico, kakor sploh za vso Istro. Dodati bi se morala pa še druga okolnost, ki pospešuje gospodarsko krizo v Istri. Ta okolnost je prodaja glavnega istrskega pridelka, t. j. vina. Gotovo je najboljše, da se Istra organizira v vinske zadruge s centralo. Toda do tega je pa vendar še kakih pet do deset let. A kako priti v okom zlorabi prodaje vina za ta čas? Ravno v tem nam morejo pomagati jedino le vinski slovenski trgovci, ki so skoro jedini kupci istrskega vina. Slovenski trgovci so večino-

ma zavedni narodnjaki in zaslužni rodoljubi in kot taki bi lahko napravili pri svoji vinski kupčiji veliko rodoljubno delo, ako bi bili pri nakupovanju vina v Istriji nekoliko oprezniji. Z ene strani bi mnogo pomagali svojim bratom v Istriji, na drugi strani bi pa imeli večji dobiček, ker bi dobivali zanesljiva, ceneja in nemešana vina. Na Licadah pri Oprtlju, v jako živahnem prometnem kraju, posebno za vino, proda se največ vina iz kleti par trgovcev, ki so največji neprijatelji hrvaškega naroda. Tam je pri vinski kupčiji dobička na tisoče; od tega se daje vedno precejšen del za smrtno sovražnico našega naroda, za »Lego nazionale«. In oni trgovci, ki tam kupujejo vino, na ta način sami dajejo vsled nepredvidnosti strup svojim krvnim bratom, da jih Italijani v svojih leginih šolah moralno, narodno in versko otrujejo. Rekel sem, da se to dogaja vsled nepredvidnosti. V naši okolici namreč je par trgovcev, ki se prilizujejo slovenskim trgovcem kot najboljši »Slovenci«, četudi so največji neprijatelji in najnevarnejši janičarji našega naroda. Ti trgovci so otolstili svoje trebuhe z žulji naših kmetov, sedaj pa jih še po vrh tega prodajajo onim, katerim so se prodali tudi sami. V bližini kolodvora so zavzeli najboljše pozicije za vinsko trgovino in tako prvi privabijo k sebi trgovce. Dogaja se večkrat, da slovenski vinski trgovci do kmetov niti ne pridejo. Kmet je potem primoran prodati vino tem trgovcem, ker drugače bi ga niti ne mogli prodati. Zato, slovenski trgovci, vas pozivljamo in uljudno prosimo v vašo lastno korist, pa tudi v interesu našega bednega naroda, da se obrnete na našo posojilnico in hranilnico v Livadah in na posojilnico pri sv. Luciji pri Oprtlju. One vam bodo preskrbele zanesljive može, ki vas bodo peljali do kmetov samih ali pa vam priporočile vsaj naše poštene vinske trgovce!

Hvaliti naše vino, to bi bilo odveč. Znano je dobro vinskim trgovcem. Jasen dokaz, da je vino dobro, je to, da smo ga tudi letos prodali skoro vsega, čeprav je bila majhna vinska kupčija. Dobi se ga še par sto hektov belega po 26 do 30 K hekt. Na prodaj je tudi 15 hektov belega muškata. Cena po dogovoru.

Domačin.

ZITNE CENE.

Cene veljajo za prodajo blaga od strani kmetovalcev.

Ljubljana, 4. avg.

Pšenica, domača	24.—
Rž	18.—
Oves	18.—
Ajda, črna	20.—
Ajda, siva	20.—
Proso, rumeno	17.—
Ječmen	18.—
Fižol, rdeč	24.—
Fižol, koks	24.—
Fižol, mandalon	22.—

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst, 1. avgusta:

3, 2, 29, 83, 47.

NESTLÉ-jeva

moka za otroke

Priznano redilno sredstvo

Za zdrave in bolne otroke kakortudi za bolna želodca.

Obvaruje in odstranjuje otročjo drisko in bluvaje, črevesni katar.

Knjižica: Otroška hranitev zastoj pri NESTLÉ

Dunaj I. Biberstrasse 11.

Kupujte vžigalice

'Slovenske krščanske socialne zveze'

z napisom:

„V korist obmejnim Slovencem“.

Zahtevajte jih povsodi!

Velika oblika teh vžigalic, ki se rabijo navadno v domačem gospodarstvu, ima takole zunanost:

Mala (žepna) oblika teh vžigalic pa je na eni strani taka:

Dve roki oklepsti slovensko trobojnico. Na vsaki strani pa je lipov cvet. Druga stran pa je taka:

Slovenci, kupujte vžigalice le v skatljicah, ki imajo tako zunanost!

Učenec

boljših starišev in z dobro šolsko izobrazbo se sprejme 1885 takoj v trgovino z mešanim blagom. 1-1 Davorin Podlesnik, Radeče pri Zld. mostu.

Tehten razlog.

A.: »Jaz sem strasten sovražnik zakona.«
B.: »In kaj te je privedlo do tega?«
A.: »Moja žena.«

Posor, kmetje in fantje! V moji lekarniški praksi, katero izvršim že 25 let, se mi je posrečilo, časoma iznajti sredstvo za rast brk in las, proti izpadanju las in za odstranitev prhlja (luskin) na glavi, to je Kapitor št. 1. Cena (franko na vsako pošto): 1 lončič 3 K 60 v-2 lončiča 5 K. Prosim, da se na roči samo od mene. Naslov je: P. Juričič, lekarnar v Pakracu št. 65. Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s poštnim povzetjem. 1079 10-1

Posestvo

čez 70 birinov posetve, v ravnini, dobra zemlja, pol ure od postaje Pliberk, Spodnje Koroške, h kateremu spada več travnikov in nad 20 oralov gozda, se poceni in pod lahkimi pogoji glede plačitve takoj proda. 1859 3-1

Več pove županstvo Bistrica pri Pliberku na Koroškem ali »Hranilnica in posojilnica v Šmihelu pri Pliberku«.

Skrajna umazanost.

Manca: »Moj ženin je umrl ravno tri dni pred mojim godom.«

Julka: »To je pa že skrajna — umazanost.«

Steckenpferd- lilijno-mlečno-milo.

Najmilejša milo za kožo. Postrežba točna! Nizke cene!

Se vedno dovolj! Postrežnica prinese juho v jedilnico ter se po nesreči zadene ob gospodično, ki jej polije svilnato obleko. — »Nič ne de, gospodična«, pravi postrežnica, »bote pa prikuho dvakrat zajeli.«

Pri svinjaku. »Le potolaži se, draga, ko se jaz priženim k Vam, ne bo nikdar manjkalo svinje!«

Hamburg-Amerika-Linie

Vožnja traje 8 dni

znajnoviji leta 1905 in 06 zgrajeni velikanskimi parnikji

Amerika 24.000 ton Kaiserin Augusta-Victoria 25.000 ton

Njasiha daje zastopnik: Fr. Seunig, Ljubljana Kolodvorske-ulice št. 28

Odhod iz Ljubljane vsaki ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

Naročite cenik ur
zlatnine in srebrnine,
ki ga pošljem zastonj in po-
1376 štine prosto. 26 10

Velika zaloga ur, samo
švicarskega izdelka. Vsaka ura
je natančno preizkušena in se
jamči. — Ne naročajte ur od
tujih židovskih trvdč, ampak
obrnite se na trvdko

FR. P. ZAJEC,
urar in edini zastopnik švicarske to-
varne ur. — Ljubljana, Stari trg 26

Potniki v Ameriko
Hlato želijo dobro, po ceni in
za neslajve potovali naj se obrnejo
Simona Linetela
v Ljubljani Koroške ulice 20.
Vsahverstna Pobjasnila daje se brez plačila.

Istotam sprejemo se dobri in zanesljivi
zastopniki.

Knorr-ova Tapioka

zajamčeno pristna in čista fina in delikatna
juha za vsako juho. — Lahko prebavna,
torej se priporoča bolehalim na želodcu.
Zmešana z juhnimi zeliščji kot Tapioka-
1299 Juliene istotako prav izborna. 2-2

V malo dneh izide v založništvu v
Ljubljani, Kopitarjeve ulice št. 6, krasno
opremljena 1802 2

Jubilejna Družinska Pratika za leto 1909.

Cena kot doslej 24 vinarjev izvod.

LetoŃnja „Pratika“ b. presegala po
svoji krasni opremi in zbrani vsebini vse
dosedanje izdaje, ker bo imela poleg
obilice poučnega in zabavnega berila z mno-
gimi slikami tudi štiri krasno izvršene slike
v trobarvnem tisku: **Lurške M božje**,
jubilantov papeža Pija X. in cesarja
Franca Jožefa I. ter izložbo „**Katoliške**
Bukvarne“ v Ljubljani.

Katoliško slovensko ljudstvo!
Ta jubilejna „Pratika“ je edina naša pra-
tika! Sezite pridno po njej; naj jo pozna vsaka
še tako oddaljena slovenska hiša! — Zahte-
vajte pri trgovcih „**Družinsko Pratico**“
in ne dajte si usiliti nobene druge!

Kupujte in priporočajte le našo pratiko.

Glavno zalogo imajo: „**Katol. Buk-**
varna“, **Prodajalna „Katol.**
tisk. društva“ in nekateri večji
trgovci v Ljubljani.

Cena za razprodajalce pri naročilu do 100 kom.
17 vin. izvod, nad 100 kom. pa po 16 vin.

Kje se dobe najboljši poljedelski
stroji, kakor mlatilnice, gepeljni,
čistilnice, preše za sadje i. t. d.?
1703 Edino le pri: 26-1

FR. STUPICA

v Ljubljani, Mar. Terezije cesta
št. 1., Valvazorjev trg št. 6.

in zakaj: zato, ker so dotični stroji: iz
najboljših tovarn sveta, najbolje sestavljeni,
ker se istih proda na tisoče in tisoče ko-
madov in se ravno radi tega, ker se jih iz-
deluje v velikih množinah, dobivajo po
nizkih cenah. Moji stroji so povsod
jako priljubljeni. — Obrčajte se na
mojo trvdko pri nakupu **stavbenih po-**
trebščin, portland-cementa, traverz, že-
lezniških šin in druge različne železnine
in raznega orodja, nagrobnih križev, tehtnic

POZORI ČITAJI POZORI!

Pakraške želodčne kapljice.

Staro slovito, izvrstno delujoče sredstvo
pri boleznih v želodcu in črevih, osobito se
priporočajo pri zaprtju in nerednem odvajanju,
pehanju, kongestiji, pomanjkanju teka, krčih itd.
Nedosežno sredstvo za uzdržanje dobrega pre-
bavanja.

Delovanje izvrstno, vapeh siguren. Cena ja
za 12 steklenic (1 dvanajstorica) 5 K tranko ne
vsako pošto po povzrtju ali če se pošlje denar
n-prvj. Manj kot 12 steklenic se ne pošilja.
Prosimo, da se naroča naravnost od

P. JURIŠIČA, lekarnarja v Pakracu št. 65
(Slavonija.)

Kovačnica

pri p. d. Šercarju št. 23 v Šmihelu nad
Pliberkom, ki leži ob deželni cesti, se odda
tako v **najem**. Več pove Marko Ple-
sivčnik, p. d. Šercar v Šmihelu nad Pliber-
kom, Spodnje Koroško. 1860 1-1

V zalogi in na prodaj imam domače gorenjsko sukno

katero je izdelano v moji tovarni lepo, močno, več
vrst, po najnižji ceni. — Celi kos ali več kosov
1796 skupaj. 3-2

Marija Čop,

tovarna sukna v Žirovnici na Gorenjskem.

Naprodaj je več rodovitnih večjih in manjših
posestev v najlepših krajih slov.

Obenem sta naprodaj tudi dve dobro idoči
gostilni s posestvi ter vsemi premični-
nami in živino. Cene posestev
so jako nizke. 1707 4

Cenjeni kupci naj se blagovolijo obračati na
Fr. Kamnikarja — Celovec, Victringer-
strasse 1, a.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg št. 19 registrovana zadruga z omejenim poroštvom Kongresni trg št. 19

sprejema hranilne vloge vsak **po 4³/₄ %** to je, daje za 200 kron
delavnik od 8. do 12. ure 9 kron 50 vinar. na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo **kot gotov denar**, ne da bi se njih obrestovanje **prekinilo**.

Benčni davek plača hranilnica sama. — Najsigurnejša prilika za štedenje. 1906 2

Kanonik **A. Kalan** l. r., predsednik.

Kanonik **J. Sušnik** l. r., podpredsednik.

Štev. 9510.

1863 2—1

Razpis.

Na kranjski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu z dveletnim slovenskim poukom je oddati

pet deželnih ustanov

za prihodnje šolsko leto 1908/1909, oziroma tudi za leto 1909/1910, ki se začne dne 3. novembra t. l.

Pravico do teh ustanov imajo sinovi kranjskih kmetovalcev in vinogradnikov, ki so vsaj 16 let stari, čvrstega zdravja, ter so z dobrim uspehom dovršili ljudsko šolo. Prednost gre tistim mladeničem, ki ostanejo, dovršivši šolo na Grmu, gotovo na svojem domu in se bodo pečali s kmetijstvom, vinarstvom in sadjarstvom.

Učenci z ustanovami imajo hrano, stanovanje in pouk v šolskem zavodu brezplačno, obleko, živотно perilo, obuvale in šolske potrebščine pa si morajo sami priskrbovati.

V šolo se sprejmejo tudi plačujoči in zunanji učenci.

Plačujoči učenci plačujejo za hrano po 80 h na dan in po 40 K šolnine na leto, ter stanujejo brezplačno v zavodu. Vse druge potrebščine si morajo sami priskrbovati.

Zunanji učenci (eksternisti) stanujejo zunaj zavoda in plačujejo po 40 K šolnine na leto.

Vsi učenci imajo uniformo, ki si jo morajo sami plačati.

Hrano je plačevati vnaprej v mesečnih obrokih, šolnino pa tudi vnaprej v dveh letnih obrokih.

Prošnje, svojeručno pisane in kolokovane s kolkom za 1 K, je poslati

do 5. sept. t. l. vodstvu kranjske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu.

Vsaki prošnji je priložiti rojstni list, spričevalo o dovršeni ljudski ali kaki višji šoli, zdravniško potrdilo o trdnem zdravju in spričevalo županstva in župnega urada o lepem vedenju prosilčevem.

Prošnji za sprejem proti plačilu je pridejati obvezno pismo (reverz) staršev, oziroma varuha zaradi vzdrževanja učenca.

Vsak prosilec mora delati sprejemno izkušnjo iz slovenskega jezika in priprostega računstva. Od uspeha te izkušnje je odvisen sprejem v šolo.

Kedaj bo delati sprejemno izkušnjo, naznani vodstvo vsakemu prosilcu posebej.

Učenci, ki dovrše šolo z dobrim uspehom, imajo pri vojaščini pogojno pravico do samo dveletne prezentne službe. Ako namreč zadoste svojim vojaškim dolžnostim prvi dve leti brez graje ter dokažejo, da bodo po izstopu iz prezentne službe kmetovalci na svojem ali svojih staršev domu, smejo na podstavi odredbe c. kr. vojnega ministrstva z dne 22. julija leta 1895, št. 4643, prositi proti koncu drugega vojaškega leta, da se jim odpusti tretje službeno leto.

Deželni odbor kranjski
V Ljubljani, dne 30. julija 1908.

Priporočam gg. čevljarjem in p. t. občinstvu svojo novo **trgovino z usnjem in vsemi čevljarskimi potrebščinami v Ljubljani sv. Petra cesta 2, nasproti cerkve frančiškanov.**

Izkušal bom, da z dobrim blagom in nizkimi cenami zadovoljim vse c. odjemalce in prosim c. bilnega obiska.

2844 52—10

K. A. Kregar.

Službe 1867 2—1

cerkovnika

išče mladenič, ki je do 15. avgusta še v službi pri č. oo. Jezuitih Vešč je tudi na vrtu. Naslov se izve ravno tam.

Ura z verižico za samo K 2—

Radi nakupa velike množine ur pošilja šlezka razpošilj. krasno posl. 36 ur idočo prec. uro s sidro, z lepo verižico za samo K 2—, kakor tudi 3letno pisemno jamstvo. Razpošilja se 1870 po povzetju 1—1 : Preuss. Schles. Exporthaus : F. Windisch, Krakov št. M/21. NB. Za neprim. denar nazaj.

: Veliko vodno kolo :

za vsako vodo s potrebno transmisijo, žago, pogon žag. mlina ali druge industrije se ceno prodaja. Vidi se ga še v pogonu neke tovarne. Istotam se prodaja celoletna malo rabljena naprava za upogone stole. Naslov pove uprava 1772 „Domoljuba.“ 4—2

UČENCA

v čevljarsko obrt, starega 14—15 let, sprejme

Martin Volk,
: čevljarski mojster :
1762 v Litiji. 1—1

Učenec

v špeciarijsko trgovino se takoj sprejme. Tudi nemščine zmožen ima prednost. Poste restante Bled 1879 „Učenec.“ 3—1

primo švicarsko kolesje) remont. uro z lepo pozlačeno verižico za samo K 5—.— Za vsako uro triletno pisemno jamstvo. Po povzetju pošilja:

Izvoz ur KOHANE, Krakov št. 48.
Na neugajajočo denar nazaj. — Mnogi so naročili po dvakrat.

„ČAS“

znatna revija, izhaja 18 krat v letu in stane po 5 K na leto. Naročnino prejema upravnništvo v Ljubljani.

Leposlovni mesečnik

„Dom In Svet“

stane za celo leto K 10— Naroča se v Ljubljani.

Kava naravnost po pošti :

zasebnikom, zajamč. fin. okusa. Franko povzeteje 1795 za 5 kilo.
Santos reelno fin K 12-40
West. Ind. višnj. „ 14—
Salvador zelen. „ 14-50
Gold-Javarumen „ 14-90
Perl-kava izredno fina „ 15-50
Portoriko l. moč. „ 17—
Pamatang, velikozrnata „ 20—
Arab. Mocca, plem. „ 18-70
Nežgana. Cenik zastoj. **Colonial Imp. druž.**
Reka 133. G.

Lastniki gramofonov !

Pri nakupu 6 plošč naenkrat ali tudi posameznih z gotovo znamko dobite eno ploščo zastoj! Izborna zaloga gramofonskih in fonografskih plošč od 11 K, oz. 40—600 K. Dobe se plošče in valjari 1226 vseh vrst. 5

Valerija Kirchner,
Dunaj L. Kolowratring 7 — n

Izurneni agenti!

se iščejo v vseh krajih za obisk zasebnikov. Dobra in trajna služba. Visoka provizija eventual. stalna plača. Ponudbe na: **W. Wiesmaier, Hauptpostl.** 1865 München I. 10—1

Priložnostni nakup !

Namesto K 20—, samo K 3-50 (30.000 komadov prodanih)

stane lepa „Gloria“ srebrna s plombo 36urna anker-remontolna žepna ura, prima kolesje z lepim glavir. okrovjem s sek. kazalcem in lepo pozlač. ali posrebr. verižico z obeskom, natančno idoča za samo K 3-50
Daje ponujam pozlačeno, 36urno (vel. prima švicarsko kolesje) remont. uro z lepo pozlačeno verižico za samo K 5—.— Za vsako uro triletno pisemno jamstvo. Po povzetju pošilja:

Izvoz ur KOHANE, Krakov št. 48.

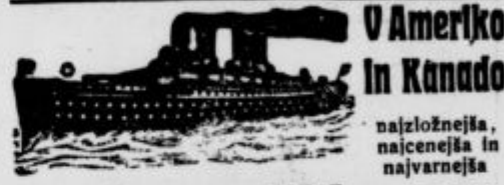
Na neugajajočo denar nazaj. — Mnogi so naročili po dvakrat.

Odlikovano. Ustanovljeno 1870. Vse vrste lovskih pušk, dvocevč, risanic, trocevč, samokresov, se kupi najceneje z najvišjim poroštvo naravnost od to-1289 varne orožja 52—10

Anton Sodja,
Borovlje, Koroško.
Bogato ilustrirani ceniki zastoj in franko.

Trgovina s klobuki in čevlji
Ivan Podlesnik ml.
Ljubljana, Stari trg 10
pripravlja svoje velike zaloge najprejnovrstnejših klobukov, sl. hruvov in čepic, kateri tudi najbrpejnejših ter najkrajših čevljev.

V Ameriko in Kanado

vožnja : **Cunard Line**

Bližnji odhod iz domače luke
Trsta: Altonija 11. avgusta, Slavonija 25. avgusta, Panonija 8. septembra 1908.
Iz **Liverpola:** Lusitanija, (najboljši, največji in najlepši parnik sveta), 15/8. 5/9., 3/10., 24/10. — Mavretanija 22/8. 12/9., 10/10.
Pojasnila in vožne karte pri **Andrej Odiansek, Ljubljana, Slomškove ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.**

Na prodaj je : 1. kmetijska hiša

z lastnim lovom (jeleni), arondirana z 240 oralov sveta, lepo ležeča 50 oralov lepega, 40—50 let starega gozda, štiri ure od Beljaka (Koroško) oddaljena. 2. Drugo posestvo k prvi hiši pripadajoče, dobro obdelano, 103 orale obsegajoče. 3. Hiša z 10 oralov njiv in travnikov, sedem oralov gozda, lepo ležeče arondirano, le pet minut od postaje Ledenice, c. kr. železnice Beljak-Področje. Vse tri oskrbljene z dobro vodo. — Proda pod ugodnimi pogoji **M. M. H. 12** 1793 (Hauptpostlagernd), Beljak, Koroško. 1

izdelovanje vseh predmetov za zdravilstvo, posebno 2193 12-3

kilnih pasov

(bruh)

za moške, ženske in otroke natančno po meri. Pri poštnih naročilih se mora naznaniti, ali je kilo na desni ali levi ali pa na obeh straneh in nje velikost. Za gg. zdravnike **ve-lika zaloga kirurg. in medic. instrumentov in aparatov, kavočnik-prodmetov, elastičnih nogavic itd., izdelovanje modercev.**

K. PIOTROWSKI, Sv. Petra cesta
Levčeva hiša št. 32, Ljubljana.

1. kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklo

Aug. Agnoin,

Dunajska cesta 13a, poleg Figovec'

se pripravljajo prečistili dobavitelji in p. t. slavn. občinstvu za naprave cerkvenih obnosov z umetnim steklarstvom ali slikanje na steklo, slavčnih del, naprave okvirov, itd. itd. — Ima tudi v zalogi različne porcelanske in steklene posode za namitje gostila in zabavnic, svetilke, okvire itd. po najnižjih cenah. — Nariši, ceniki in proračuni za umetno steklo, mnogi spričevala za dovršeno dela so cenjenim odjemalcem v ogled na razpisno. 1867 52—30

Zahtevajte zastonj

in poštnine prosto moj veliki, bogato ilustrirani glavni katalog z okoli 3000 slikami vsakovrstnih niklastih, srebrnih in zlatih ur in vseh vrst solidnih zlatnin in srebrnin, glasbil, nanjatega blaga, kadilnih priprav po izvirnih tovarniških cenah.

- Niklasta remontoarka . . . K 3-4
- Sistem Roskopf patentna ura . . . 4-
- Švicarska, originalni sistem Roskopf patent . . . 5-
- Registrirana „Adler Roskopf“ niklasta remont. na sidro . . . 7-
- Srebrna remontoarka „Gloria“ kolesje, prosto . . . 8-4
- Srebrna remontoarka, dvojni pokrov 12-50
- Budilka 2-90
- Kuhinjska ura 3-
- Schwarzwaldska ura 2-50
- Ura s kukavico 8-50

Za vsako uro 3 letno pisмено jamstvo. Brez rizike. Zamena dovoljena, ali denar nazaj.

Prva tvornica za ure v Mostu 1294 15-11

Jan Konrad

In kr. dvorni dobavitelj v Mostu št. 936 (Češko)

Na prodaj je **stalna vodna moč** v obljudenem kraju na Koroškem, pripravna zlasti za kak umetni mlin. Več pove **Julij Igero v Možicah**, vulgo „Zagmajster“ pri Prevaljah na Koroškem 1866 3-1

Zastonj pošiljam cenik

živalnih strojev in koles iz kojega si naročite nov, dober in lep živalni stroj že od 38 kron naprej . . .

Lorenc Rebolj

Glavni trg v Kranju.

1805 2

Hiša

z gospodarskim poslopjem in malim posestvom, četrť ure od fare in petrazredne šole, kakor tudi železn. 1804 postaje, se poceni proda. 3-2

Več se izve pri **Jakobu Povše**, gostilničarju pri **Staricerkvi, Kočevsko**.

Eden ali dva vajenca

za pekovski obrt se sprejmeta takoj v dobro hišo, kjer jima je zagotovljena strokovna izobrazba in preskrba z obleko in hrano za čas učne dobe. — Pojasnila daje **Avg. Jenko**, pek. mojster, **Ljubljana, Mar. Terezijeje cesta 7**.

Izurjeno, pridno 1799 3-2

Kontoristinjo

s prakso, dobro in zanesljivo računarico, sprejme neka trgovina s kolonijalnimi blagom. Prij. ponudbe z napovedjo plače na „Poštni predal“ 69, Trst 7.

Novos! Cenik franko. Novosti!

Železna pat. Roskopf-ura

5 K Jamstvo tri leta, ali : denar nazaj.

Do danes se je dobila za 5 K le prav navadna ponikljana ura s papirnatim kazalnikom. Z velikim naporom se je sedaj posrečilo narediti za 5 K uro, ki gre 36 ur, teče v kamnih, ima kazalnik iz emajla, kaže natanč. na minuto, okrov iz pravega niklja, in se odpre. Srebr. ure 7 K, z dvojnimi okrovom 10 K. — Zahtevajte cenik zastonj.

Anton Kiffmann,

: tovarna ur, zaloga, izvoz zlatnine in : : srebrnine v Mariboru L. 6. :

Priznana dobra delavnica za IZDELOVANJE OBLEK

po meri kakor tudi vseh uniform po največjem 1760 kroju.

Priznana solidno blago in zmerne cene. Dobro blago v zalogi kakor tudi vzorci v največji izbiri.

V obilna cenjena naročila se priporočam vele-spoštovanjem

Leopold Rajmer, krojaški mojster, Metlika.

Zastonj 1500

zahtevajte moj ilustrirani cenik o urah, zlatnini, srebrnini itd.

Dr. Heger, urar, Juvelir in gravir. Oselek I. Kapucinska ul. 4 (Slavov.)

Gostilna se da takoj v najem z vso

opravo na Gorenjskem. Kje, pove iz prijaznosti upravništvo „Domoljuba“. 1862 2 1

5000 ur zastonj

Cenik pošljam vsakomur brezplačno in pošt. prosto.

Kron Rosk. pat. 3-	Kron budilka 2-40	Kron j. budilka 6-	Kron uraznihal. 7-	Kron izvirne Omega, Schaffhausen, Glasbütte, Helel 7-	Kron z bitjem . 8-	Kron z bitj. n. zv. 9-	Kron z godbo . 10-	Kron z budilko 10-	Kron Ilos, Amalfa, srebr. dvoj. kuhinjska . 3-	Kron s 6 valji . 12-	Kron z godbo . 12-	Kron c. kr. preizk od K 13, kakor tudi zlatnina in srebrnina po izv. tov. cenah. 3 letno jamstvo. Zamena ali denar nazaj.

Max Böhnel, Dunaj IV., Margaretenstr. 27/76, v lastni hiši.

Zapriseženi cenilec in večak — Največja in najstarejša tvrdka. — Ustanovljeno 1840. 5000 slik v katalogu zastonj in franko.

Švicarske veznine

krasni vzorci, vedno najnovje!

Zelo priporočljivo za bale. Lepo vezeni batist-r bel in moderne bluze po povzetju na vse strani Avstro-Ogrske pošiljaslovit tovarna veznin

Karol Josip Grass

v Dobrugu, Altneg 2 14 2563 Predarselsko 6 6 Vzorci franko na izbero.

Herdani-jeva šola

z internatom, Praga, Krakovska ul. 21.

Prvi in najstarejši vojaški pripravilni zavod. Tečaj za kadete se prične 13. julija, tečaj za enoletne prostovoljce pa 2. septembra. Potrebna predizobrazba: nekaj razredov srednje ali meščanske šole. — Prospekt 1690 zastonj. 4-10

Ponudimo vsako poljubno množino

zidarske opeke, zarezanih strešnikov (sistem Marzola),

(ki se dajo privezati ali pribiti na late, torej varni pred viharji),

portland cementa najbolje vrste, lončenih pečij itd.

F. P. VIDIC & Komp. v Ljubljani.